

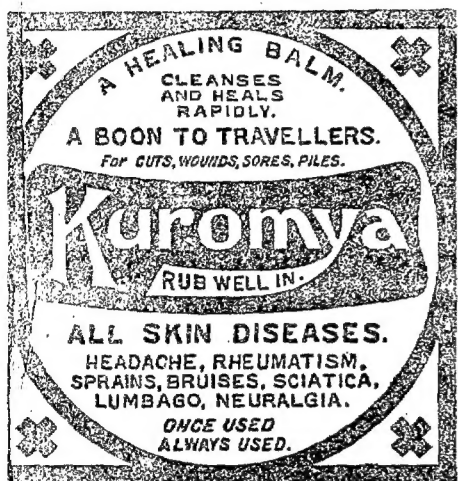
309343 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } డెన్వ పట్టణము 1918 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 9 వ తేది మంగళవారము } No. 8
సప్తమము. ౫ } పింగళ నామ సంవత్సర శాల్వా నమా సబహుళ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౮

కురోమియా

నవనీతము

(1044)

PRICE - ONE RUPEE - POSTAGE EXTRA.
Messrs. SPENCER & Co. Ltd., MOUNT ROAD, MADRAS.

పుండ్లు, గాయములు, మూలశంఖ, తలనొప్పి, నడుమునొప్పి, జలుబు మున్నగువాటికి సిద్ధోపధము. పలువురు పయోగించి, పెక్కు సంతానపతములనంపియున్నారు. ఒకమారు ఉపయోగించిన దాని అమృతోపయోగము మీకే తెలియును. డబ్బీరు 1-0-0.

స్వేన్సరు కంపెనీ, మాంటురోడ్డు, మదరాసు.

వాఢాపీడితులకు వరము: ఐనాడి నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అతనిపుత్రులు రక్తమువలన జనించు వాఢ్యములకు కిరీటుమనఁజేసి వుండు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను పుండ్లను, ప్రాకారోష్ణమును అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

(28)

కణాఢ్యసార్వభౌమ గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన వాఢ్యములను పోగొట్టును. కిరీతమనఁజేసి పావరగదోషములను, ముండ్లకణమును కాఢ్యసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరును. కిరీతాలోగ్రహము గలుగజేయును. 18 రోజులవరకు పండుటకు 4 పాస్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రొత్తెటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

నికబాపాలిని ప్రశంస

ఇది తెన్నెలంటి అచ్చురాయ విశేషము.
తెల 0-1-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్ర నరసాచార్యుల విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీరామ రక్తమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. తెల 0-1-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రనెత్తి శాశ్వతాయుషు, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పొర్లుపు నొప్పుల బాగు చేయును. వాయువు పోట్ల పోగొట్టును. సువాసనగలిగి యుండును. క్రమియింట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మందు

తయారుచేయబడు నుంచియును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. 109, ఫేరొడ్డు, కాంచీ, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండ పురాణము

(వద్య కావ్యము)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు సమశేషిని పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో మలభేగము తెల విధిగో ఆచారవ్యవహారము తెల్పెట్లుమాత్రో ఈ మొదలగు విషయము తెన్ని యొందు స్పష్టముగ వివరింపబడినట్లు వి గొప్పవాచిగ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయముగల్గియున్నాను. తెలి మిగుల సులభము. 900 పుటలు అక్షయత్రయ ప్రతిబాక మున్నవి. తెల 5-0-0. కర్నూలు శేత.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు. కాకినాడెందు భరద 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు చేరు.

(26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ తయారు పండితుడు, మృదంగిగల్ పోస్టు, పడక.

విసోదకరమగు తెలుగు నవలలు

తీలాతేక సురేంద్రనగరముణి:— ఇందు శ్రీల మనస్సై ర్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:— ఇందోక యాదుని తనమగనివైకల యాదుగా గమునకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థితికివెచ్చును. 0-12-0
మనోరమ:— సుగడువేట కేగి రాక్షసునాడ్ల జిక్కుకొనసతని సామర్థ్యముచే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:— అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తస్థి తికి వెచ్చ సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0
సహోదరవాంఛ:— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలపించినను అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ. 0-4-0.
అత్తలారాటమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాపము:— అత్తలు కోడండ్రను బోధించు విషయముగలది. అ. 0-2-0
మిల్లెరోహము:— ఆపద్బంధుడగు మిల్లెనిపై నిందమోపి కడకు తాను జిక్కుకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పంపుడనినను పంపుదును. ఈ నవలలను సంవత్సరాది పండుగలోగా కొనువారికి 1 రూపాయకు 4 అణాలు కమిషన్ ఇవ్వబడును.
533 పలయువారు:— కణ్ణా బుక్ డిపో.
6 పంకజేశుస్త్రి వీధి, సామలకాదుపేట, మదరాసు.

ఇనాము ! ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టలచీరలు

చీర 1-కి వెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర వెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాడ ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల బుట్టలు చేయింపబడినవి పలకరములు కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-కి కొనువారిలకు ఎలక్ట్రిక్ బంగారు ఉంగరము 1-కి ఇనాముగా యివ్వబడును.
నర్సాపురం ౪8౯-చీర 1-కి 16 X 2 1/2 రు 48-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 8-0-0
బాలామడి మామిడిచీర 1-కి రు 2-8-0
కాంచీపురము ఆరకుచీర 1-కి రు 5-0-0
శకుంతలచీర 1-కి రు 5-8-0

1142 సి. సి. లింగం అందు కో, 2, రామానుజఅయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు

సావరన్ అండు కంపెనీ వారి తామర తైలము.
ఈతైలమును 2 రోజులు తామర, ఏనుగొంజి, దురద, తీట ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు మైన రాచిన యెడల మాయమై పోవును. గణములేదనిన దబ్బు వాఫసు చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం అ. 12.
8 బుడ్లకు పోస్టుఖర్చులు వగైరా శేపు.
సావరన్ అండు కంపెనీ, (1189) కచ్చాలేశ్వర అగ్రహారం, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్ డిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకములన్నియు వ్యాపారమైన వెలకు దొరుకును. కావ్యులను ఉచితము. డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. ఎం. ఎం. (948-887) మేనేజరు.

బర్తానీయాలు.

బర్తానీయ ప్రభుత్వమునకు వి. ఎ.

IV

ఇంతవరకును ఈ రంగునలోని బర్తానీయ ప్రభుత్వమునకు...

రంగునలోని ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యముగా చూడవలసినది...

బర్తానీయ ప్రభుత్వమునకు చూచిన నన్నిటిని చూచినట్లే...

దేవాలయములయొక్క పరిశ్రమమునకు ప్రాచీనమైన...

ఈలోపలి స్తూపమునందు ముఖ్య చాలభగము దాచబడ...

ఈ దేవాలయమునకు కొంతదూరమున బౌద్ధులవలన...

ఈ బర్తానీయ ప్రభుత్వమునకు రంగునలోని ప్రభుత్వము...

బర్తానీయ ప్రభుత్వమునకు సాంఘిక భంగము మిశ్రమము...

రైతు ఒక భాగ్యవంతుడైన వట్టవాడు అని మోక్షమునందు...

క్రిస్తుకమునకు పూర్వము మన ఆంధ్రదేశము క్రికాకు...

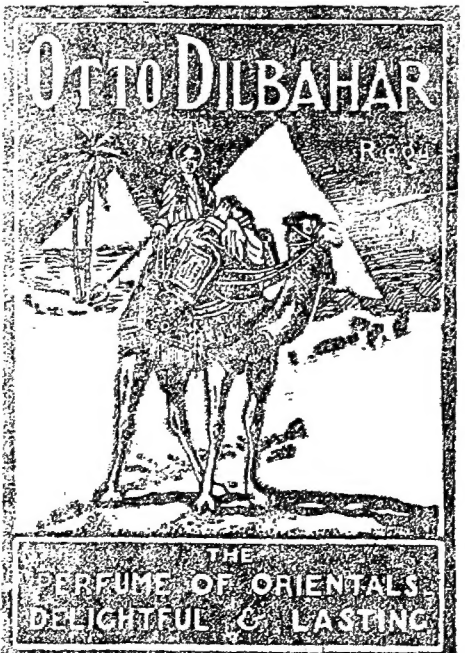
బర్తానీయ ప్రభుత్వమునకు రంగునలోని ప్రభుత్వము...

అవారములో వారు మాంసాదుల నన్నిటిని భుజింతురు...

నోటీసు.

వెల్లూరు జిల్లా కందుకూరు తాలూకా ముప్పకల గ్రామ...

4-4-18 కనిగిరి (1145) వెల్లూరు రామకృష్ణస్వామి పీఠమునకు వీడియ.

OTTO DILBAHAR THE PERFUME OF ORIENTALS DELIGHTFUL & LASTING

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన (126) ఆటో దిల్ బహార్.

దేశీయ విద్యావారము

దేశీయ విద్యావారపుబహు.

దేశీయవిద్యాధి గూర్చుటకు నిర్ణయింపబడిన దేశీయ విద్యావారపుబహు మొదటి గాత్రముగా సదాశివయ్యగారిచే గోక్షేపాలలో తెరచబడినది. దేశీయవిద్యావారసంఘము తరఫున సత్యమూర్తిగారు సదాశివయ్యగారిని బహుశు తెలుగు బ్రాహ్మిని. సత్యమూర్తిగారు ఈ యద్యయమునకు గళాపాతముచేసిన అనేక ప్రముఖులను ప్రకటించిరి వేల రూ.ల విలువగల నగలను భారత నారీమణుల సాగరికము దేశీయ విద్యావారసంఘముచే రీ నగలను 12 వేల రూ.ల కైనను అమ్మేదరము తెల్పిరి.

సదాశివయ్యగారు బహుశుమను దేశీయవిద్యాధి మునుగుచ్చి చెప్పి ఇప్పటిపాఠశాలలలో లభించుచున్న విద్యకు జాతీయవిద్యచేర్చుటకు ఈయద్యయము ముఖ్యభిప్రాయమనిరి. దేశీయభివృద్ధి సొందకలయు ననిన జనబాహుళ్యమున కంతటికిని ప్రాథమికవిద్య యవసరము. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు విద్యావిషయమున క్యయము సల్పజాలరుగాన ప్రజలే ఈయద్యయమునకు బాకకొనవలెను. దేశీయప్రత్యభిజ్ఞానపు అభివృద్ధికి తగినవిద్యను వ్యాపింపజేయుటకు ధనమును గూర్చుట కొంత ఈ బాహుళ్యమును గునవియు చేర్చుటప బడినది. భావి విద్యావిధానమునందు మతవిద్య అత్యవసరము. ఆవిద్య ప్రజాబాహుళ్యమున వ్యాపించినగాని విద్య పరిపూర్ణముగాదు.

ఆనంతరము వారు బహుశులోని వస్తువులను గూర్చి తెల్పి అవి ప్రముఖులవలన ఈయద్యయ వనియు ఈ బాహుళ్యము నిర్మించినవారి భావబల, స్వార్థత్వాగములే ఆనస్తువులను కొనుటకు ప్రజలను ప్రేరేపించుననియుచెప్పి బాహుళ్యము దెలిపి బహుశులోనికి బోయి పరిక్షించిరి. అనేకులును వారివెనుక వెళ్లిరి.

పిమ్మట ఉత్సవము జయలు చేరెను.

మొదట బాగుగా నలంకరింపబడిన రెండెద్దలండియు, పిమ్మట ఆనియెంటుగారి అలంకృతముగు మోటరుబండియు నడచెను. వీరి వెనుక మోటరుబండి నేకములు బాగుగ నలంకరింపబడినవి పోవుచుండెను. 1 1/2 గంటల సేపు ఉత్సవము జరిగెను. ప్రతిభిషియందును దేశీయవిద్యాధికి విరాళము లొసంగబడెను.

నిన్నటిసభ.

నిన్నటియద్యయము గోక్షేపాలలో బెనెంటుయ్యగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభజరిగెను. హాజరయ్యు ప్రేక్షకులతో నిండెను. సర్ ముబ్రహ్మణ్యయ్యగారు, గంగారామయ్యగారు, న్యాసరాజయ్యగారు వేరీ నారాయణమూర్తి పంతులు, పి.నాగభూషణం పంతులు, బి. పి. వాడియా మున్నగువారు చేదికవై నుండిరి. బెనెంటుయ్య సభ సభక్రమించుచు ప్రభుత్వమున దేశీయవిద్యా సంబంధమున సర్ గవీంద్ర నాథ తాతూరుగారు ప్రాసినపద్యమును చదివిరి. దేశీయవిద్యాధియము నభినందించుచు వివిధ భరతనాటకము ప్రాసినలేఖలు సభలో చదువబడెను. ఉద్యమమున సాహభూతిరి డెల్పురు మహాత్మ్యగంధి, లోకమాన్య తిలకు, కపిలే, ఆ ర వి ం డ ఘో స, పూర్ణేండు నారాయణసింహ, న్యా. చంద్రశేఖరయ్య, పండిత మోతీలాలు నేరూ, బి.పి. చంద్రపాల్, దేశీయ మహా సభాధ్యక్షు రాజు, కార్యదర్శి కె. ఆర్. వి. కృష్ణరావు, ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు, ఎ. సూర్యనారాయణరావు, బి. వేంకటపతిరాజుగార్లు పంపిన కంటినార్తలు చదువబడెను.

కృష్ణ జిల్లాలో ఇద్దరు కత్తు సారీయములు 1 1/2 యశరముల నుగానిని ఈయద్యయమునకు దానముచేసినట్లు బెనెంటుయ్య ప్రకటించెను. బిల్వహి ఇద్దరు కత్తులను సాగిని (సిరిని) దొరికిరి. ఈ కత్తులను కె.పి. కొనుకొని అత్యంత విద్యాగూర్చి పరిశీలించుట నిర్ణయించిరి.

ఆనియెంటుయ్య యద్యయసింహు, తానును, ఆరండేలును, జి.రాజగోపాల సతీయ భారతీయులై యుండెనందులకు చింతించుచు తాము నాడుకులము గామనియు, భారతీయులకు తోడ్పడి సాధ్యమైనంత సహాయముచేయు సేవకుల మనియు చెప్పెను. “ద్రవల విశ్వాసప్రేమములే మేము సేవజేయుటకు ముఖ్యకారణము నొసగినది. మన ప్రయత్నములు సఫలములగుటయు కాదుగనుటయు భావిపాఠులగు ఇప్పటి పిన్నవారి తర్రూలమీదనే యుండును. ప్రజలు ప్రభుత్వమువారి విద్యా విధానమున జేయుండి ఇప్పటికే నిండిపోయిన ప్రభుత్వోన్యోగములగు శీఘ్రముతో ఆసాపము వారిమీదనే యుండును. పౌరులు భరతమాతకు ప్రేమించునవారైనచో, జాతీయభక్త్యుత్తి నాటించినచో, జాతీయవిద్యాగ్రాహులయమును నిర్మించుటకొకట అందలుకలసి పనిచేయవలయును.

పిమ్మట సర్ ముబ్రహ్మణ్యయ్యగారు పద్యసింది బెనెంటుయ్యగారి నాడుకత్తును పొగడి ఇల్లు చెప్పిరి. మనకు మంచి బుద్ధిబలము గలదగును, బాగుగు పనిచేయగలిగి యుండవలెననియు అనేకులందురు. కాని ప్రస్తుతమున్న విద్యా విధానమునందు మనము బుద్ధిబలమును కార్యకర్తత్వమునూడ గోల్పోయితిమని నాడుభిప్రాయము. మన ప్రాచీనాన్ని త్యమును నకు తెలియనే తెలియదు. వేదములు నిరుపయోగములనియు, అనాగరిక కాలమున నచింపబడినవనియు అనేకులు భావించెదరు. కాని చానినడంతుట కారంభించినచో విజ్ఞానమంతయు వానియందే ఇమిడియున్నదని గ్రహించగలము. తగినవిధానమున గ్రంథపత్రము గావించినచో సక్రమమగు విజ్ఞాన మలవదును. ఈవిధమున జాతీయవిద్య సభి శృద్ధిపఱచి ప్రాచీనవిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేసిచో భరతజాత్యుత్తి తింపకు తానేగలగును గాని భరతజాత్యుత్తి తి కొఱకు ఈ యద్యయమునకు దోడ్పడవలెనని కోరుచున్నాను.

ఆనంతరము గో. గంగారామయ్యగారు జాతీయవిద్యాధియనుచారిత్వమునూర్చి వివరించిరి.

వీరి వెనుక బి. బాలాబాల్ అయ్య అవలంక, కనక పల్లి రామస్వామిగుప్త గారంభియన నడవసాగింది.

రామస్వామిగుప్త గారిని చెప్పిరి. దేశభక్త్యయమునకు ముఖ్యముగా జాతీయవిద్య గావలసి యున్నది. జాతీయతను తెలిసికొని మాత్రము మాత్రము కాడెనియు, జాతీయతత్వమును గ్రహించుటకు మన జాతీయ కళాకాలముండవలయును. అట్టి కళాకాలము స్థాపించుటకు ముఖ్యముగా ధనముగావలయును. అట్టి ధనమును క్రతిప్రేరేపనను తనకక్కి గొలుచి సేవగవలయును. ఇంటి కొక పువ్వునున్న ఈశ్వరున కొక పూలమాల యన్నట్లు క్రతిచారును ధనసహాయము జేయుటచే నీటిల్లలకు అన్నకత్తుము లిచ్చి విద్యయు చిత్రము గాక ఆ పవచ్చును. జాతీయ విద్యలన చేతి పనులన్నియు యభివృద్ధిగాంచును. అందుచే మనదేశమునందున్న తిరుగు ప్రతిపదార్థము నిచ్చుటనే యుపయోగింపబడి, వస్తువులను జేయగలిగినచో మనముపయోగించు పౌలికస్తువును చాలా మలభ భరతు కొనవచ్చును. రి కొట్ల బీదజతులు అన్నచు తేక మలమలమాడి జచ్చిపోవుచున్నార. అట్టివారి చావులకుండి దప్పింపవచ్చును. అట్టిమహోన్నత పదవి మనకు గావలయునన్న యెల్లరు నడుములు గట్టుకొని పని జేయవలయును. పౌరిగ్రామమువారు వమూలచేసి నాలుగవ వంతు నిక్కడకు పంపిన చాలును. తరుణముగు బోగొట్టు గొనకుడు. జాతీయవారమును మఱువకుడు.

పిమ్మట సత్యమూర్తిగారు యద్యయసింహు పస్త్రుత విద్యావిధానమునందును విశ్వవిద్యాలయములు చాల తోడ్పడెననియును విశ్వవిద్యాలయములే మన యుద్విధమునకు కారణమయ్యెననియు చెప్పి విశ్వవిద్యాలయ విద్యావిధానమునందలి లోపములను వివరించిరి.

ఆరండేలుగారి సహజ చతుర్త్వముతో నుపద్యయసింహు ఈ దేశీయమందును యద్యయ జరుగుచున్నదని, ఈయద్యయమునకు రెండు రంగములు గలవనియు అందొకటి స్వారాయుధ్యయమనియు రెండవది దేశీయ విద్యాయద్యయమనియు ఈ సేనామఖములందేమను ప్రతిమానమును విజయముమీద జయమును సంచించింపవలయుననియు స్వారాయుధ్య రంగమున యుద్ధము చాలకాలమునుండి జరుగుచు అనేకవిషయములు మనకు గలిగినవలెనని, రెండవదివిజయమును సంపూర్ణముగా గెలుగజేయున కింతదేశములో ప్రత్యేకముగ కన్పించుచున్నదనియు దేశీయవిద్యా రెండవరంగము కాదు కాదుగనుక అక్కడక్కడ చచ్చిపోయిన సరిగదనియు, ఇప్పటిదేశీయ అభివృద్ధిని (Progressive) అభివృద్ధి

దనియు, భరతమాత్యుత్తియు వారందఱు ఈ సేవయందు జేరి భరతమాత్యు పక్షమున బోరవలెననియు, స్వారాయుధ్య యద్యయమునందు పనిచేయనివారు దేశీయవిద్యారంగమున జేవచ్చుననియు చెప్పిరి.

అద్యక్షురాలికి వందనములతో సభముగ సెను.

నిన్నటిగాత్ర 8 గం. వఱకు బహు ప్రజలతో కిట కిట బాడుచుండెను. ఒకరు 160 రూ.ల కొక ఉంగరమును గొనిరి. అనేక విధములగు వస్తువులముప్పుకు పోయెను.

ప్రముఖుల లేఖలు

మహాత్మ్యగంధి:— నిజమగు దేశీయవిద్య యనగా నేమియో తెల్పి దానియందు విశ్వాసమును అలంకరించుట ప్రజలకు బోధించి పౌరప్రభుత్వమువారి పాఠశాలలన్నియు విద్యాగ్రాహులై యుండును. ప్రభుత్వమువారివిద్యావిధానము జాతీయతయముల కనుకూలముగ మూలునంతటను విద్యాధిపురుషులను ప్రభుత్వమువారి పాఠశాలలలో మెలగదు.

లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకు:— సాధారణముగా సత్వోత్తమ ఒక జాతిప్రజలకు ఆదర్శప్రాయము. ఈ సందర్భమునందు పెద్దవారే పిన్నవారికి మార్గదర్శకులై సంపాదకులై యుండురు. వస్తువర్త మహాకవి చెప్పినట్లు “కంక్రీ గుణములు కుమారునియందు గప్పగుచుండెను.” మనతరువాతి పురుషాంతరమువారు సత్వోత్తమస్థితికొందవలయు నను ఆశయమును మనము మూనినచో, వారికి మన ఆశయమునకు దగిలె విద్య నేర్వవలెను. స్వజాతిప్రజలకు విద్యగలపుట విద్యావిధానము నంతటిని తన యాధీనమున నుంచుకొని జాతిపారస్వత సాంఘిక రాజకీయ ప్రాబల్యము నెన్నటికిని పొందజాలరు. ఈ ఆదర్శమే నన్ను నాన్నే హితులను ప్రత్యేక ఆంగ్లపాఠశాలకు, ఒక కళాశాలను పూనాలో ప్రారంభింపజేసినది. 1907 వ సం॥ మునందు మహారాష్ట్ర దేశమునందును ప్రయత్నములు చేయుచున్నది.

అంధ్రవీరకంఠీర ప్రాథమిక రామమూర్తి నాయుడు గారు సంక్షేపము.

అభినవ భీమసేతులు కలకత్తా నగరమునండి మాకు నేడిట్లుతెలిపార్యంపిరి.

జాతీయవిద్యను గూర్చి యద్యయ మంత స్వ్వకాలమున నింత మెచ్చుగ వ్యాప్తమగు చుండుట గాంచి నే నాను దండకమంద నగుచున్నాను. 150 ఏండ్లకుండి బ్రిటీషు పరిపాలనము జరుగుచున్నను నిరంకుశాధి కారులకు సాధ్యము గాని కార్యము కొద్దివెలలలో స్వల్పసంఖ్యాకులగు చెప్పపు సేనావ్రతులచే సాధింపబడినది. మన ప్రాచీన ఘనతరు కారి రక విజ్ఞాన సముపేతము గాని జాతీయవిద్య సార్థకము కాజాలదు. నేను మనము కృతీ భూతులమును సత్వగోతులము నగుట చేతనే ప్రాచీన కాల సముపాకమును మహర్తయమునకు అస్థితరు భంగకరమగు నైశికలాల సత్వము నేడు మెండైన దని నిరుదు నేను నడిచిన విషయమునే మరల నుడువుచున్నాను. ఎల్లకాలమును ఇండియా దేశము పాండిత్య విజ్ఞానములకు నిలయమై యుండెను. భారతీయుల భావములకును క్రియలకును అస్థితరు మూలాధారముగ నుండెను. నేటికిని ఆయహాత్మ్యలే మనలకు ననువునున్నవి. కారీరక దౌర్బల్యమునకునానీక దౌర్బల్యము కలుగుట విధి. అట్లు దుర్బలగువారు పూజవర్తకులై బ్రహ్మకృష్ణు నెటుల బడయ గలుగుదురు. వారెటుల మార్పిజేశమునకు విద్యా తిరిజేగలుగుదురు? ప్రాచీనకాలమున దేశపరిశ్రమము నిర్వీర్య గానుండెను. వాణిజ్యంవమధాత్మీయము వాక్యము వర్ధనలచే నామోదించబడెను. భీమ కృపాశ్వభూమాగి నాగాధ పుంగవుల రక్తము మీ నాశయలందు ప్రవహించుచున్నది. భారతీయలలో నగ్రగణ్యుడగు బుద్ధదేవుడు జపానవారిచే పూజింపబడుచున్నాడు. నేను సామాన్య విషయములను గూడ మరము జపానవారివలన నేర్చుకొనుచున్నాను. భారతీయులగు నో యోధవంతులారా వంశ పరంపరాగతములగు దేశ గౌరవముల కనుగుణముగ మెలంగి ప్రాచీన కాలమునందలి మహాధీతిని నేనుగూడ కలిగింది భావికాలమున వెలుగొందునట్లు నేనును. ఈ పుణ్యభూమి యందు బిచ్చమెల్లి బ్రతుకుచు గొక్కలైన నుండవచ్చును. బలహీనులు కనులంద గూడదు. అధికరయను మన్నిజాహిని ఇండియాదేశమున నేడెడల్యాసన జైసది. జాహిని బిరుదు సుఖాస్వాదముగ ప్రసరింపజేయు భారతీయ నిజానియట్టిది. ఇండియాని నిజాని కొనికొని దేశ ప్రతిభలములు వాటింపబడెను.

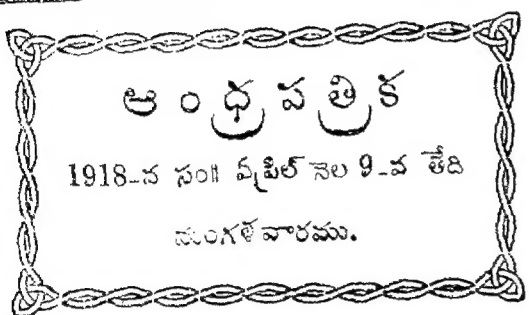
ఆంధ్రవిద్యానిధి

సంపత్తిరాది సమీపించినది. ఆంధ్రవిద్యానిధికి చందాలను భీక్షలను వసూలు చేయుటకు నిర్వాహకులకు, ఇతరసమాజనిర్వాహకులకు

విన్నపము

సంపత్తిరాది సమీపించినది. ఆంధ్రవిద్యానిధికి చందాలను భీక్షలను వసూలు చేయుటకు నిర్వాహకులకు, ఇతరసమాజనిర్వాహకులకు

మాతృప్రాజకు నోద్యమము.

ఇదే సమయము!

ప్రభుత్వదర్శమును, ప్రజాదర్శమును, స్వరాజ్యమే. ఉభయల గమ్యస్థాన మొకటే యని ప్రచురముగావలెను కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధాన మేర్పరుపబడినది. కాంగ్రెసు విధానము కన్న తక్కువ సంస్కరణముల నేరారతీయుడును అంగీకరింపజాలడు. కాని, కాంగ్రెసు సంస్కరణముల నంగీకరించువా రింకను నున్నతాళయము లపై తమ దృష్టి నుంచుకొనుట, యభివృద్ధి నూచక యనియే నెంచవలయును. ప్రభుత్వము ప్రజలకు బాధ్యత వహించవలె ననిన, అవసర మగునెడల కార్యనిర్వాహకసభను దీసివైచుటకు ప్రజాప్రతినిధిసభ కధికార ముండవలయును. లేనిచో పరిపాలనము స్తంభింపవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధిసభాభావన ద్వియై, కార్యనిర్వాహకసభ కార్యమునకు గడంగనిచో పరిపాలనాచక్రము తిరుగజాలదు. అధికస్వాతంత్ర్యము ప్రజలకుండుటచే, కార్యనిర్వాహకసభ నిరంకుశముగ ప్రవర్తించినపుడు, ప్రజాప్రతినిధిసభ ధన మిచ్చుట మానివేయవచ్చును. కాని, ప్రజాప్రతినిధిసభా తీర్మానములను కార్యనిర్వాహకసభ సమయలో పెట్టనియడల, పరిపాలనము జడత్వము దాల్చితిరును. రెండుసభలును తమ తమ హక్కులను నిరంకుశముగ కొనసాగించినపుడు, ఎడతెగని పోరాటములు సంభవించుట నిశ్చయము. అధివివేక రాజ్యములలో నిట్టి పోరాటము లతోనే ప్రారంభమై, స్వపరిపాలనము సాధనము గాంచినది. కాని, ఇట్టి యంతరములన్నియు హిందూదేశము చాట నవసరములేదు. అన్యదేశముల లోని యనుభవము నూతన గైకొని, సాధ్యమగు సంతవరకు రాజమార్గములనే ద్రొక్కుట సంభావ్యము. ఈ సాధకబాధకములన్నియు మనమనం దిదికొనియే నిరుటిపర్వము వంగదేశీయులు కాంగ్రెసు సంస్కరణములపై కొంత యభివృద్ధి గనబడుటవసరమని నూచించిరి. కాని సాంప్రదాయ వాదులు వెఱపు జూపిరి. వంగదేశప్రముఖులు మాత్రము తమ కట్టుదలను విడనాడలేదు. నూతన విధానమును వంగదేశమున కొనగవలయు నని, ఈ పర్వపు రాష్ట్రీయసభలో యియ్యోమారు తీర్మానించిరి. మితవాదులలో చేరెన్నిక గన్న సుశ్రద్ధవాద బెనర్జీగారే, కాంగ్రెసు సంస్కరణములలో నభివృద్ధి యవసరమని నూచింపుడు, నూతనవిధానతీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. వంగభావ మాటలనుబాటి ద్వివేక రాష్ట్రీయసభ జేర్పరాజ్యమునకు సంగ్రహమును సంపూర్ణరాష్ట్రీయ

స్వపరిపాలనము నొనగవలయును. కార్యనిర్వాహకసభను తొలగించుటకు, శాసననిర్మాణసభ కధికార మొనగవలయును. శాసననిర్మాణసభలో 450 మొదలు 500 వరకు సభ్యులుండవలయును. పార్లమెంటు ప్రతిష్ఠాపనలు, వంగరాష్ట్రమున నెలకొల్పవలయును. ఇందుకు వంగదేశ ముప్పురాల్తే యున్నది. ఇవియే నూతనవిధాన మూలసూత్రములు. ఈ సూత్రములను వంగదేశమునకు వర్తింపజేయవలయు నని, వంగదేశీయులు హట్టదల జూపుచున్నారు.

“బాబూ సుశ్రద్ధవాద బెనర్జీగారే నూతన విధానము నామోదించు చున్నారు. ఏలనన, వంగదేశీయ ప్రముఖుల యభిప్రాయమంతయు నూతన విధానమునకే సుముఖత జూపుచున్నది. రాష్ట్రీయ మహాసభ నూతన విధానమును రెండు సభలలో వరుసగా నామోదించినది. అందుచే వంగరాష్ట్రీయమునందును, రాష్ట్రీయ వెలుపలను ప్రజాభిప్రాయము నీ విధానము వంకకు మరల్చు భారమంతయు రాష్ట్రీయసభపై నిలిచియున్నది. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము దేశీయమహాసభకు సంగమగుటచే, నీ విషయమై సాయము జేయజాలదు. రాష్ట్రీయ సభాస్థాయి సంఘమే యీ పనికి బానుకొనవలయు”నని అమృతబజారు పత్రిక ప్రాసించి. పైవాక్యముల గమనించిన, వంగీయుల కట్టుదల సువ్యక్త మగుచున్నది. నూతనవిధానమును హిందూదేశమున దంతలను వ్యాపింపజేయుటకు వంగదేశ ప్రముఖులు కార్యభారము వహించి తీరెదరు. అన్యరాష్ట్రీవాసు లీ విధానము నంగీకరించిన సరియే. అటులగాక, నూతనవిధానమున కింకను సన్యరాష్ట్రీవాసు లన్నిలుగారని దలుచుచో, తా ముల్లులము గావున తమరాష్ట్రీయన ప్రవేశ పెట్టవలయునని, వంగదేశీయులు పలుకుచున్నారు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వము లన్నియు నొక్కరూపము చాల్చి నవసరములేదు. ఏ రాష్ట్రాభివృద్ధికి తగిన ప్రభుత్వము నారాష్ట్రీయ గోరవచ్చును. సంయుక్తరాష్ట్రీయ పరిపాలనావిధానమందలి సాకార్యమిదియే. హిందూదేశ మంతయు నొక్కత్రోవనే ద్రొక్కి ఇరువుల బడ నవసరము లేదు.

వంగదేశీయుల నిశ్చయ మాంధ్రులకు నూతనోత్సాహము గలిగింపవలెను. కాంగ్రెసు విధానమున రాష్ట్రీయవిభాగము చేర్చబడ లేదని ఆంధ్రులు శరీరపించుచున్నారు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశమున ఆంధ్రుల ఆందోళనాఫలితముగ, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయ సిద్ధాంతమును దేశీయమహాసభ వారంగీకరించిన మేలే. లేనియెడల, ఆంధ్రు లందర నయినను ప్రత్యేక రాష్ట్రీయను జేర్పవలయునని గోరలయును. వంగదేశీయులు గూడ వంగభాష మాటలాడువారి సమ్మేళనమునే నూతనవిధానమున ప్రథమ సూత్రముగ పెట్టియున్నారు. వంగదేశీయులు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమున కెల్లుల నద్దలమని నుడువుచున్నారో, ఆంధ్రులును నట్లులే ప్రకటింపవలెను. వంగరాష్ట్రీయ సభాతీర్మానము, ఆంధ్రుల యంగీకారము బడయు నని విశ్వసింపుచున్నారము. మానవుని యభివృద్ధి జడత్వము చాల్చుజాలదు. లక్ష్యపురమున కాంగ్రెసు సభ జరిగిన నాటినుండియు దేశములో నూతనాభిప్రాయములు వెల్లివిరిసెను. రాజకీయాందోళనము దేశమంతయు నెల్లకొనెను. హిందూదేశపు గంభీర స్వర మాంగ్గదేశమునకు వినబడెను. స్వరాజ్యదర్శము, ప్రభుత్వమువారే ప్రకటింపబడెను. స్వరాజ్యవిధానము గూర్చి దేశాభిప్రాయము గమగొనుటకు మూలదీత మగు ప్రభుత్వ కార్యదర్శియే గడవిపట్టుట. కాంగ్రెసు సంస్కరణముల

కన్న నెక్కుడు సంస్కరణములే ప్రభుత్వము వారిచే ప్రసాదించబడునని బిసెంటు మొదలగు వారభిప్రాయమును నూచించిరి. మాంటాగూగారి సంస్కరణములనుజూచిన పిమ్మట, ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశపరచి నూతన సంస్కరణ విధానము నేర్పరుచుటకు, కాంగ్రెసు నాయకు లంగీకరించిరి. ఈ మార్పుల నన్నిటి గమనించిన, ఆంధ్రులు నిరుత్సాహులు గానవసరములేదు. రాజకీయ శరిణామున, ప్రాత యనుమానము లన్నియు సమసి పోవును. 1906 వ సంవత్సరమున నాదాభాయి నౌరోజీగారు స్వరాజ్యతాతమంత్ర ముఖదేశించిన నాటినుండియు, స్వరాజ్యోద్యమ చుభివృద్ధి గాంచుచునే యుండెను. అయినను, మితవాదులు వెఱపు జూపుచుండిరి. కాని బిసెంటుగారే యుద్యమము జేపట్టిన పిమ్మట, ఉద్యమముగూర్చి వెఱపుదగ్గెను. జాతీయవిద్య యని శదివత్సరముల నుండియు, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాభ్యర్థులు విసుపు విరామములేక నాంధ్రదేశమునకు దెలుపుచునే యుండిరి. కాని బిసెంటు అరండేలుగారే యుద్యమమును చేపట్టినపిమ్మట, ఆంధ్రదేశమునం దంతటను జాతీయ విద్యావాసరోత్సవము లేర్పరుప బడుచున్నవి. ధనసంపాదనము నిమిత్తమై యుత్సాహము, జూపబడుచున్నది. శంఖువ బోసినగాని తీగము గాదన్నట్లు, అచ్చుల ప్రోద్బల మున్నగాని, యుద్యమములకు జేజము గలుగుటలేదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయసిద్ధాంతవ్యాపనమునకు గూడ నట్టి తుభ తరుణ మే తెంచువరకును వేచియుండవలెనా? స్వల్పవ్యవధిలో సంస్కరణ విధానము ప్రచురింపబడుచుండగ, ఉపేక్ష వహించుట కాంధ్రులకు వీలుండదు. వంగదేశీయు లాంధ్రులకు మార్గదర్శకులగుచున్నారు. వంగదేశీయులు తమమోక్షమును తామే సాధించుకొను చున్నారు. అన్య రాష్ట్రీయులు వంగదేశీయముల కంగీకారము జూపక బోయినను, వంగీయులు తమ నిశ్చయమును విడనాడుట లేదు. ఏ కార్యము సాధించుటకయినను కట్టుదల, నిరంతరకార్యదీక్ష యవసరము. విజయమున కొక్కటే మూలసూత్రము కలదని బిసెంటుగారు ఘోషణలులో నొకమారు నుడివి యుండిరి. మీ కొర్రెలను ప్రకటింపుడు. కొత్తలో నితరులు వాటిని పరిహసించవచ్చును. మరియొకమారు ప్రకటింపుడు. పరిహసము దగ్గి యాలోచన కెడమిచ్చును. వే రొక మారు ప్రకటింపుడు. అధాంగీకారము సూచింపబడును. ఇంకొకమారు ప్రకటించిన, ఆమోదము సువక్త మగును. నిరంతరసంచలనముచే, ఆమోదమునుండి కార్యోత్సాహము వెలువడును. తుట్ట తుదకు విజయము చేకూరును. దేశభాషల మూలమున విద్యను వ్యాపింపజేయుటకు ప్రబలప్రయత్నములు సాగుచున్న యీ సమయముననే, నట్టి ప్రయత్నములు విజయము గాంచవలయుననిన భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయసిద్ధాంతమత్యావశ్యకమని ఆంధ్రప్రముఖులు, దేశమం దంతటను బోధింపవలెను. రాష్ట్రీయసిద్ధాంతము దేశీయలమనముల నాకర్షించుట కింతకన్నను సుచితరుణ ముండదు. ఆంధ్రుల ప్రయత్నములచే నొక్కమారీ రాష్ట్రీయసిద్ధాంతము దేశీయుల మనముల నాకర్షింప గలిగినది, నయ్యది దేశమందెల్లడలను సత్వరముగ వ్యాపించుట నిశ్చయము. ఆ సందీగతరుణమున, బిసెంటు, అరండేలు మొదలగు వారెల్ల రీసిద్ధాంత సాఫల్యమునకై అత్యుత్సాహముతో కృషి సలిపి సాయము గావించెదరు. అందుచే ఆంధ్రులు స్వప్రయత్నములపై నాధారపడి కృషి సలిపి లేని, పిమ్మట నచ్చుల సాయము బడయుట సుకరము. ఎవరిమోక్షము వారిసొంతములందే గలుగని గ్రహించుట ఆంధ్రుల ప్రభావ కర్మవ్యము.

జాతీయ విద్య

జాతీయ విద్యకును, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమునకును, ఇండియాను సోషలు రిఫార్మరు పత్రికయు, పరాంజెగారును ప్రబల ప్రాతికూల్యము వహించుచున్నారు. పరాంజెగారు జాతీయ విద్యావిధానమును దూషింపుచు సర్వేంటు ఆఫ్ ఇండియాపత్రికలో నొకవ్యాసము వ్రాసిరి. అందులో జాతీయవిద్యకు నిర్వచన మిచ్చిరి. దేశములో విద్యవిషయమై ప్రబలియున్న వింతసిద్ధాంతసముదాయమే, జాతీయవిద్య యట. ఆంగ్లభాషను బోద్రోలి, దేశభాషల నుద్ధరించుటకు జాతీయవిద్య శరణ్యము. పిల్లలకు మత, నైతికవిద్య నొసగవలయుననిన, జాతీయవిద్య శరణ్యము. ఆంగ్లేయ ప్రాధానముల యాన్నత్యక్తి జూచి యోర్యజులని వారికి జాతీయవిద్య శరణ్యము. పరాంజెగారి నిర్వచనముతో మా క్లుప్త తగవులేదు. ఆంగ్లభాషాప్రాబల్యము తగ్గి దేశ భాషలలో విద్య గరువబడినగాని, ప్రజలలో జ్ఞానము వ్యాపింపనేరదు బాలరకు స్వదేశముపై ననురాగ ముదయింప జేయజాలని విద్యను, విద్య యని పిలుచుట అసంగతము. సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక పరాంజెగారి వ్యాసమున కీతీకున సంత సము దెలుపుచున్నది.

“పరాంజెగారు, ఆంగ్లభాషాస్థానమును దొలగించు సూచనలకు, దృఢముగ ప్రతికూలము జూపుట మాకు సంతసము గలిగించుచున్నది. వారి యభిప్రాయములన్నియు, మా యభిప్రాయ ములకు చేరిక నున్నవని, యీ వ్యాసమే సువ్యక్త పరచుచున్నది.” సోషలు రిఫార్మరుపత్రికయు, పరాంజెగారును, దేశములోని నూతనాభిప్రాయ ప్రాబల్యము గనుగొన లేక తమలో దాము సంత సింపవచ్చును. ప్రస్తుత విద్యావిధానమే లాభకర మని సంతృప్తి జెందవచ్చును. కాని ప్రస్తుత విద్యా విధానమును విమర్శించునది భారతీయులు మా త్రమేగాదు. లండను ప్రెస్సుపత్రిక ఎటుల వ్రాయు చున్నదో పరిశీలింపుము. “హైందవ విశ్వవిద్యాల యములలోని విద్యార్థులకుగాని ఉపాధ్యాయులకు గాని, ఆలోచనాశక్తియు, పరిశోధనా సామర్థ్య మును బోత్తిగ శూన్యమగుట కడుశోచనీయము. ఈ లోపము, విద్యార్థులది గాదు. ఉపాధ్యాయు లదియును గాదు. లోపమంతయు విద్యావిధా నమునందే గలదు. ప్రస్తుత విద్యావిధానము తెలిపిగల విద్యార్థుల పురోభివృద్ధి కాలంకముగలి గించుచున్నది. ఒకటి రెండు సంవత్సరములలో ఉత్సాహపరు డగు నుపాధ్యాయునికి హృదయ భేదము గావించు చున్నది. హిందూదేశ జీవిత మున నవయుగము ప్రారంభమయినది. ఉన్నతాశ యములతో దేశ ముత్సాహపూరితమై యున్నది. అట్టి తరి ష్ఠానాభివృద్ధికి వేరుపురుగు నున్న ప్రస్తుత విద్యావిధానముతో హిందూదేశ మెన్న టికిని సంతృప్తి జెందియుండ జాలదు.” లండను ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాసిన వైవాక్యములకన్న ప్రస్తుత విద్యా విధానమును కఠినముగి విమర్శించుటకు సాధ్యపడదు.

తెలకు రాయబారము: మొయిలు పత్రిక
తెలకు రాయబారము వెడలుటకు, రాజ ప్రతినిధిగారు సుముఖత జూపి, దేశీయుల కృతజ్ఞతకు బాత్రులయిరి. అందుకు మదరాసు మొయిలు పత్రిక కాగ్రహము గలిగినది.
“తెలకుగారి కంగీకారపత్రముల నిప్పించు టకు, రాజప్రతినిధిగారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వము

ఆంధ్ర విద్యా నిధి

సంవత్సరాది సమీపించుచున్నది
విద్యాదానము దానములం దుత్తమదానము
సంవత్సరాది దానము నిత్యదానము
సంవత్సరాదిని భిక్షుల నొసగి భిక్షులను వసూలు చేయుదు
మాతృదేశారాధనము చేయుదు

వారితో పోరాడుచున్నటుల ప్రజల కభిప్రాయము గలుగనవచ్చును. హైందవ ప్రభుత్వము వారు తటస్థముగ నుండిన జాగుండెడిది. ఆత్మవిశ్వాసకరమగు రాయబారమును ప్రోత్సహ పరుచుటగాని, నాపివైచుటగాని వారివనిగాదు. సమదేశములతోనే, హైందవ ప్రభుత్వమువారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారికి విరుద్ధముగ బాటువిక్కులకు తోడ్పడుచున్నటుల ప్రవర్తించుచున్నారని మొయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. దేశీయుల వాంఛల కనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించిన పాపమునకై, మొయిలుపత్రిక రాజప్రతినిధిగారిని దూషించుచున్నది. బొంబాయి వాస్తవ్యులు మేల్కొని తమ యసమృత్తిని వెంటనే దెలుపుచున్నారు. బహిరంగసభ నిన్నటిదినము జరిగియుండెను. ఆంధ్రదేశము గూడ లోకమాన్యునిపై గల విశ్వాస మును వెంటనే ప్రకటించి, రాజప్రతినిధిగారి సత్ప్ర యత్నములకు తోడ్పడుట భావ్యము.

వైవాక్యము లచ్చుకూర్చుబడిన పిమ్మట, హైందవ రాయబారము కేపుమార్గమున నాంగ్ల దేశమునకు వెడలుట కంగీకార మొసగబడినదని, అసోసియేటెడు వార్తాసంఘమువారు దెలిపిరి. ఈ వార్త నిజమయినచో, ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వము వారు తమ నిశ్చయమును మార్చికొనినందుల కభి వందనీయులు. మొయిలుపత్రిక జూపిన రోషము అర్థరహితమగును.

ప్రధానమంత్రిగారి సందేశము

ఆంగ్లదేశ ప్రధానమంత్రిగారు హిందూదేశ మున కొక సందేశమిచ్చిరి. యూరపు ఖండము నందే గాక, ఆసియా ఖండమునందును, జర్మనులు విజృంభణము కొనసాగింపవచ్చు ననియు, హిందూదేశ మీ యుపద్రవమునుండి బయట పడుటకు ప్రయత్నింపవలయు ననియు, హెచ్చరించిరి. ఈ హెచ్చరికనే తిలకు, పాలుగా ర్లిటీవల చెన్నపురిలో గావించి యుండిరి. మొయిలు పత్రిక దీనినే “క్రాంత కారణ”మని పరిహసించినది. జర్మనులయుపద్రవము ఆసియాఖండమునకు వ్యా పింపకుండుటకు, హిందూదేశమునుండి ససంఖ్యాకు లగు నైన్యముల దయారుజేయవలయును. దేశీయు లలో సంగ్రామోత్సాహము ప్రబలము గావించ వలయును. స్వపరిపాలనాప్రదానమే నీఫలితమును సత్వరముగ సమకూర్చును. ఈ సత్వరమును వెలి బుచ్చినందులకే రాయబారు లాంగ్లహైందవ పత్రికలచే దూషింపబడిరి. లాయడు జాజ్జిగారి సందేశము, తిలకుగారి సందేశము, ఏకాభిప్రాయ మునే వ్యక్తపరుచుచున్నవి.

కెయిరా మస్థితి

కెయిరా మస్థితి గౌరవ సమకట్టిన గాంధీ గారి స్వార్థత్యాగమును దేశమంతయు ప్రశంసించు చుండ, ఇండియాను సోషలు రిఫార్మరు పత్రిక

మాత్రము గాంధీగారి యుద్యమము దేశ దురదృష్ట సూచక మని వ్రాయుచున్నది. ఆధికవిషయము లలో నైతికసమస్యల దెబ్బపెట్టుట భావ్యముగా దనియు కెయిరాస్థితి చక్కబడుటకు సత్కాగ్రహ ప్రతీకమును వెంటనే, విస్తరింపవలయు ననియు, దెలుపుచున్నది. సాశ్చాత్య నాగరిక వ్యామో హితులకు, గాంధీగారి విధానము వింతగ దోచు టలో నాశ్చర్యము లేదు!

నాయరుగారి బెదిరింపు

స్వరాజ్య రాయబారము నే కారణము చే నై నను, ఆంగ్లదేశమునకు జేరనిచ్చినచో బ్రాహ్మ జేతర రాయబారమునకుగూడ నట్టి యనుష్ఠానా సగ వలయును. లేనిచో, దేశములో శాంతివాతావరణము నావలకు బోద్రోలి, బ్రాహ్మజేతరులు గంద్రగోళము గావించెద రని, జప్తిసుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. డాక్టరు నాయరుగారి బెదిరింపు లెటుల పరిణమించునో చూడవలసి యున్నది.

ఆయుధములను తయారు చేయుట:—మలబారు జిల్లా పల్లవనాథు తాలూకా కేల పురమను గ్రామములో నిర్మణు కమ్మరులు తుపాకులు, బాతులు, కత్తులు మున్నగు ఆయుధ ములను తయారుజేసి బజారులందు విక్రయించు చున్నారని పల్లవనాథు పోలీసువారికి గ్రామమునందు వార్త పంపెను. పోలీసువారు కొందఱు కేల పురమనకు బోయి కమ్మరుల ఇండ్లను సోదా చేసిరి. సగము సగము తయారైన కొన్ని తుపాకులునుగంధకము,తుపాకిమందు,నీసము మున్నగునవియు బయట పడినవి. పోలీసువారు కమ్మరులను పట్టుకొని జిల్లా జడ్జిగారియొద్ద కేసుచేసిరి. జడ్జిగారు వారియొక్క చెటియొక ఆఱుమాసములు కఠినశిక్ష నిధించిరి.

ముసలిభర్త పశుచుభార్య:—కలకత్తాలో బసరత్తు ఆలి అకశోక ముసలి మహమ్మదీ ముక్కుపశుచుడగు తనభార్యతో గూడ హుబ్బలూరు పీఠియందలి తన స్వగృహమందు నివసించుచుండెను. ఆతడు తన సహాయముకొరకు చాడియను తన స్వజాతివానిని తనగృహమందు గాపురమునకు దింపెను. ఒకది నమున బసరత్తు ఆలి కలకత్తానుండి తనస్వగ్రామమునకు బోయెను. తనభార్యను తనతో దోడ్కొని బోక కలకత్తాలో కడ చెను. చాడి ఇంటి యజమాను రాలితో గలసి గ్రోహపాలా చనలుజేసి యామెతో గూడ చిత్తులూరునకు బారిపోయెను. బసరత్తు ఆలి తిరిగి కలకత్తాకువచ్చి తనగృహము కాలియై యుండుటయు, తనభార్య ఇంట లేకపోవుటయు చూచి యను మానపడి చాడిపై మెజస్త్రీటుగారి యొద్ద కేసుచేసెను. కోర్టు కోటిసులచేసెనాచీయు, బసరత్తుఆలి భార్యయు కోర్టుకు నోయిరి.

చాడి ఎవడో నాకు తెలియదు. నన్ను వాభర్త మూడు మాసములక్రితము విడిచిపెట్టిపోయెను. ఆగాటినుండియు నా యొద్దముదర్చిన తావుల కేసు జీవించుచుంటిని. ఇకమీదట కూడ నాఇష్టానుసారము నేనుజీవించ నిశ్చయించుకొంటిని. చాడిన స్నేహితులమును బలంతవరకు నా కాపురము చెడగొట్ట లేదు. అని మెజస్త్రీటుగారితోనామె పలికెను. నీభార్యను చాడిలేకయునుబోయినట్లు నీ పీసెలికలేది నాటికి సాక్ష్య ము లేదుకోడయినను, అది నమున నీ భార్యగూడ కోర్టునకు ర కలయును. అని మెజస్త్రీటుగారు బసరత్తుఆలి బలికిరి.

శ్రీమద్రామాయణము లగు శ్రీరామము నధికముగ
తెచ్చుచున్నారు. మేము చాలికి ఆసక్తిగలము. తమ. 6-వ టేపు
రాత్రి నిల్చున్న ప్రభుత్వమునకు తూర్పున శ్రీరామమునకు మారంభ
మైనది. మేమును శ్రీరామమును గాల్చుగా వారి ఆజ్ఞానుసారముగా
పోయినది. వారి విమానములు చోరులనుండి రాజులనుండి
శ్రీమద్రామాయణమునకు నుడువగలిగియున్నాయి.
మేము వారి నధికముగ పలుకుచున్నాము.

పరమవారి నిరోధము.

లండను ఏప్రిలు 7:—గురువారమునా ధారంభమైన రెండవసమరమున మేము శత్రువుల నిరోధించి తరిమితిమి. వారికి నాలవట్టము కలిగినది. మార్చి నెలాఖరున, సమరము తీవ్రమై నది. ఓయశోములయొద్ద జర్మనులను నిరోధించితిమి. మాంటి డీడరు మొరేయులకును శత్రువాదులకుగానే నిలువరించితిమి. మార్చి 25 వ తేదీని మొదటిసహాయ సేన వచ్చెను. ప్రధాన సేనచాల నాల శత్రువుగావచ్చెను. శత్రువులు సన్నాహము చేయుచుండిరి. 27 వ తేదీన ఆర్మీకడ శత్రుముత్రము క్రమమయిండ్డెను. 28 వ తేదీని పత్తి మర్తల నెలకొల్పబడినది. నాలుగు దినములలో 10 రెట్టికముగు సేనను 1 జనరలు 3 దివిజనులతో నిలువరించెను. క్రొత్తజర్మ న సేను నిత్యమున వచ్చుచుండెను. సహాయమున కవకాశము లేకుండెను. ఒకశత్రు సేన ఒకకాగ్యమును సాధించగానే దానిని వెనుకకువదలి నాగు మరయొకక్రొత్తసేనను పంపుచుండిరి. వెనుకకువచ్చియున్న సేన కొన్ని దినములు విశ్రాంతి ముందిన పిమ్మట లోటును పూరించి మరల పంపెదరు. ఒకవారమునా నొక సేన రెండుసార్లు తలపడెను.

తీవ్రమగు పోరు.

28-న మార్చిని మే మాక్రమించిన స్థానమును నిలిపి కొంటిమి. శత్రువులు మొరేలును మరకొన్ని గ్రామములను పట్టు కొనిరి. గ్రీవేస్సును చక్రాలు మాస్వాధీనమునకున్నది. వాని కొరకు తీవ్రమగు పోరు జరుగుచున్నది. 500 మంది పరాసు యోధులు దానిని కాపాడిరి. శత్రువులు తెగలు తెగలుగ రాగా పరాసువారు తరిమిరి. కడపట పరాసువారు తలపడి శత్రువులను పారదొలిరి. శత్రువులు ఏప్రిలు 4-న తేదీని మరల తలపడిరి. 15 దివిజనులను పడిరి. వారిని తరిమితిమి గాని కొద్దిపలము వారికే మైదది.

అంత్యసమరసూచనలు

లండను-ఏప్రిలు 6:—జర్మనులమొదటి విజృంభణమునకును రెండవదానిని మార్పుకలను, మిత్రపక్షం దివ్యనిశ్చయము విది తముగాని సమరము తీవ్రమగుట సత్యము జర్మనులు ఫలితమును నిగూఢణ చేయజూచుచున్నారు. వారివును అమీన్సుకు 8 మైళ్లలో నున్నారు. దానిని పట్టుకొనవలెనను గట్టి సంకల్ప ముతోనున్నారు. నిన్ను వారి కధికముగ నవ్వము మరల కలిగి నది. అన్ని సేనలను వారచటనే వినియోగింపవలసియున్నది గా న వేరువోట్ల తలపడవకాశము లేదు. మిత్రపక్షం దివికి నిలువ సేనలధికముగ గలవు. వాని నెచట నధికముగ నుపయోగింపవలె నను నడయో ముఖ్యవిషయము. జర్మను సేన వెనుకటి సోమరం గమున నిరాధారముగ నున్నది వర్షమువలన వారికి సాచుగ్రు లును సహాయమును చేయుట లేదని విశేషములు వ్రాసిరి.

బ్రిటిషువారి ప్రకటనము.

లండను ఏప్రిలు 8:—రాత్రి సోమకు దిగువను విరి సోస్కెస్సోను తూర్పునమేము మాపట్టిని కొంతమందినను జరిపితిమి. సోమకు త్తరమున న్యూవీల్లిలిటాసీ యొద్ద రాత్రి శత్రువులు ఖరంగుల నధికముగా కాల్చిరి. లెస్సు లాబెస్సీల కు నడుమను ఆర్మీంటరీకును తూర్పునను శత్రువులు విషవా యువు నధికముగా వదలిరి.

శత్రువులు మరల హెచ్చుగ తలపడు సూచన.

లండను ఏప్రిలు 7:—ఆంగ్లరంగమునం దంతటను బిల్లర పోరులు జరిగినవి. శత్రువులు మరల పెద్దయెత్తున తలపడుచున నటుకు సూచనలు కలవు. సోము కు త్తరమున జరిగిన పోరులో వారు మందిస్తులను నాక్రమింపజూచిరి. మెసిలు వో కొయిల కు మధ్యభాగము ఖరంగుల కనుకూలముగాను. కాన నచట పడుతులే హెచ్చుగా తలపడవలెను ఇదివర కచట మేము పూర్తిగా నిరోధించితిమి. అమీన్సుకొరకు పోరుటకు వారి కంతకంటె మందితావు వేరొంటి లేదు.

బ్రిటిషువారు తలపడుట.

5 వ తేదీని 4 దివిజనులు తలపడెను. జర్మనులు అబోని పీలగ్గియిడ విషవాయు గోళములను వదలిరి. అగోళముల వాననకొన్ని దినములవరకును పోరుగాన వారు వెంటనే కానినాక్రమింప మీలేదు. నాగు త్తరమున మొందుకు రాబో యు కిఫూలేరి. నిన్ను అనలే అడవియొద్ద పోరుతెన్నగా జరిగి నది. మాపట్టి వెనుకటి స్థానముననుం ధిరపడినది. 120 మందిని 12 మరఖరంగులను పట్టుకొంటిమి. గత 15 దినములలో జర్మను వైదికు కధికముగ నుడసిరి. అనచటను నూడ హెచ్చుగా నుడసిరి.

జర్మనుల అవస్థ-ందనము.

లండను-ఏప్రిలు 8:—నిన్ను 344 వ గుట్టయొద్ద జర్మనులు తలపడుట ఆంగ్లందనసూచక మన మీలులేదు. చానిబాసేను విషయమున వింతకనబడెను. జర్మను సేన లింక ను హెచ్చుగా అమీన్సు కంకట పోవుచున్నది. వారింకను దానిని పట్టుకొనగోరుచున్నారగాని వారి సేనలో నవ్వ మధిక ముగ కలుగుటచే తాత్కాలికముగ పురోగమము నిలుపబడి నది.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను ఏప్రిలు 8:—ఓయికికి ఎడమప్రక్కను రాత్రి ఖరంగులు తీవ్రముగా కాల్చబడెను.

బోలో అప్రీలు.

పారిసు ఏప్రిలు 8:—పారిసు స్కేగు గారు కడపటి అప్రిలును తృప్తికరించిరి.

పుంగుంతు

బొల్సరుగారి యుపన్యాసము.

లండను, ఏప్రిలు 6:—ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు యుద్ధమున ప్రవేశించి నేటి కొకయేడు పూర్తియగు టచే లండను మేయరు గా కొక విందును జేసిరి. చక్రవర్తి గారును, లాయకుబార్జి గారును కంట్రీవార్త సంపిరి. ప్రధానిగా రిట్లు వ్రాసి:—“ఇంక కొలదివారములలో నమెరికా దేశము ప్రవ్యయ నై సాధికృతకు తగిన పరాధనము చేయగలదు.”

బొల్సరుగారు తమ యుపన్యాసమున నిట్లుచెప్పిరి: జర్మ ను వైదికాధిపతుల ఆదర్శములను ప్రాపంచకపు మహా ప్రజా ప్రభుత్వ ఆదర్శములను ఏ కీ ధ వి ం చు ట కు మీలు లేదు. ఏదియో యొకటి యుండి రెండవది అటుగ కలయును. ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు చెప్పిన మాత్రము లను శత్రువు లంకికరించును, అపుడే రుమేనియా బల్గేరియా హంగరీలను విధజించుచు రుమేనియా జాతిని విధ్వంస మొన రింపవలయునని యుద్దేశించుటకు వారందు విశదపరచిరి. రుస్సా నుండి కొంతరాష్ట్రమును తీసివేయుటకు తెలుపుచు ఇట్టి ఆన్యా యువు ఏ ర్పాటులు నిలచియుండ నప్రాపంచిక కాంతికి చాల ఆర్థకము వాటిల్లునని అతడు ప్రకటించెను. రుస్సాను స్యాకరేత్త్రము నొందుటయేగాక వారం ద అను గలసి హాయిగా నుండు దివము వచ్చునా యని తాను చూచుచున్నాడు. వాల్భిష్టి నొందుటకెట్టి ప్రయత్నముల గావించు కొనినను సవము తగిన సహాయము నొనరించుకొను చుండును. యుద్ధపటమును గూర్చి వాటిల్లు చెప్పిరి: జర్మనులు యుద్ధమునకు బాగుగ సంసిద్ధులుకాని వారల నోడించి పెక్కు లాభముల వడసిరి. కాని యుద్ధసన్నద్ధులైన వారిలో గొప్ప లాభముల వడయలేదు. న్యాయస్యాకరేత్త్రముల కొ అ కు పోలు బలము లెవ్వరైనను వాటికివ్యతిరేకముగ పోరు వాటికంటె బలవత్తరములని తాను విశ్వసించుచున్నాడు. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు మిత్రచుండలివా ఆదర్శములను ఖనిగ్ధవింపజేసిరి. అవి ప్రపంచచురకుల వ్యాపించి అన్ని కలెలనుండియు ప్రతిస్పృకులకడసెను. యుద్ధము తోడుకనే నభి వృద్ధి నొందగలగు వైదిక సంపదను గలిగి యుండుటయే గాక మిత్రపక్షం దికి కర్తవ్యమును మహా ఆశువము గూడగలను. మహా స్వాకంశ్యోబాతులన్నియు వైకవ్యమును ఆన్యోన్య సహాయము నొందవలెనని వారు కోరిరి.

ప్రధాని గారు ; హిందూ దేశము

సిల్వా, ఏప్రిలు 8:—ఏప్రిలు 2-న తేదీని ప్రధానిగారు రాజప్రతినిధిగారి కిట్లు తలవినెడిరి:—ఒక్క యూరపుఖండ ముననే గాక ఆసియా యంతటనుగూడ తమ నిరంకుశ పరిపాలనమును జర్మను పాలకులు స్థాపించ ప్రయత్నించు ప్రయత్న ములన్నియు ప్రహ్లాటము లగుచుండు ఇచ్చుహాసయమున హిందూదేశ దొరతనమునామను, ప్రజలును తమ ప్రయత్నముల నినుమడించెదరని నేను తలంచుచున్నాను. బ్రిటిషు వైదికుల ధన్యమునను, మిత్రపక్షం దివారి ధన్యమునను జర్మనులు పశ్చిమ తటమున నొనరించు ప్రయత్నములు వారింప బడినవి. అయినను ఈ బాధ తూర్పువకును క్రమక్రమమున ప్రపంచ చురకులను వ్యాపింపకుండ జేయవలయు ననిన స్వాతంత్ర్య, న్యాయాభిలాషులలో ప్రతివాడును తన చేతనైక సహాయము మొనరింపవలయును. శత్రువు లాసియా ఖండమున దొన్ని అచ్చట నకాంతిని తమ యధికారమును నెలకొల్పు

ప్రయత్నింపలేకుండ వారిని నిరోధించుటకు ఇదివరకు చేసిన దానికంటెను ఎక్కుడు పరిమితిని విశేష ప్రయత్నములు లొనరించి హిందూదేశ మంతవరకు పొందిన కీర్తిశేషముల కింక నెక్కుడు కీర్తిశేషముల గలిపికోనునని వానిశ్చయము.

రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము.

ఏప్రిలు 5 వ తేదీని రాజప్రతినిధి గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొనరిరి:—ప్రాపంచిక స్వాతంత్ర్యము బ్రిటిషు ప్రజలొనరించిన మహాస్వాధ్యక్షాగ్రయత్నముల వాదియు ఆత్మాగము లవలన స్వప్రపరుబడుచున్న వారి ధన్యసంకల్పమును వాదియు హిందూదేశము విశేషముగ గలంగియుండిన ఈ మహాసమయమున మీసం దేశముచేరినది. హిందూదేశమాతరతనో నాచుచున్న ను చాలాశ్వాసమును గలిగియున్నది. మరియు నిమృహాముద్ధము న చేదిపందెముగ చేనుబడియున్న మహా సారాంశముల నది యెత్తిగొన్నది. ఈవిషయమయమున మీరు హిందూ దేశసహాయము నపేక్షించితిరి. మీకోరిక వ్యర్థముకా నేరదు. యూరపు సంకటి నాక్రొంది ఇంక తూర్పువకుగూడ నెక బ్రాకనున్న ఈ మహాప్రమాదము భారతరాజపుత్రులను, నాయకులను మేలుకొలుపు నని నేను విశ్వసించుచున్నాను. శత్రువులు నిర్దాక్షిణ్యత నొనరించు మహాప్రాప్రయత్నముల బాల్పడినను మాతృదేశము చెడిపోకుండ దాని గాపాడునిమిత్తమును, బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మేన్యాగుగౌరవాదర్శముల గాపాడ నిలచెనో యాయాదర్శమును విజయసాధనమున పూర్తిగ లభించునిమిత్తమును వారు చేసేంతో మహాప్రయత్నముతో నొర్రగలిగినంత స్వాధ్యక్షాగ్రయతో సహాయ మొనరించెద రని నేను తలంచుచున్నాను.

జాన్ చక్రవర్తిగారికి సం దేశము.

లండను, ఏప్రిలు 7:—వార్తాసంఘ ప్రకటనము.—రాజుగారంపిన సరళసం దేశమునకు విల్సనుగారంపిన ప్రత్యుత్తరము కృతజ్ఞతాపూరితముగ నున్నది. పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛా స్వరూపాలసార్థము గావించుటకు కట్టకడపటి యుద్ధమున నిట్టి అచల స్నేహితులతో గలసి పోరుగానిం ప నో యు కొని నందులకు ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రజలెంతో సంత సము నొందుచున్నాడు. “సంయుక్త రాష్ట్రముల యాదర్శుల సామర్థ్యములను ఈ యుద్ధమున వినియోగించి మాదేశనై సంత సహాయమును మేము చేయుచునే యుండుము.”

బ్రిటిషు పత్రికాభిప్రాయము.

లండను, ఏప్రిలు 6:—ఆమెరికా దేశము యుద్ధమున ప్రవేశించి వత్సరమైసంగున వాదినము జగవిన యత్సర వృత్తాంతమును గూర్చి లండను పత్రికలు దీర్ఘములగు వ్యాస ముల ప్రకటించినవి. అత్యపరిమితానంతము లగు ఆమెరికా మూలసంపద మిత్రచుండలిపక్షమున నుండ వారావంతయు పరాజయభయము నొందరని వారు ప్రకటించుచున్నాడు.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా సేన

కేపుటవును ఏప్రిలు 8:—దక్షిణాఫ్రికా సేన అధికము గా తోడ్పడవలెనని లాయనుబార్జి గారు కోరిరి. కరణాగత రక్షణమును ఆత్మగౌరవమును మానవనిధియును అంతరింప నపు డును సామ్రాజ్యభాగదేశము సర్వసామాన్య మైనపుడును దక్షిణాఫ్రికా వారందరును తోడ్పడుట ముఖ్యకర్తవ్య మని జనరలు బోథా గారు ప్రకటించిరి. ఆర్థులగు వారందరును వెంటనే సేలో చేరవలెను. దక్షిణాఫ్రికా సేనలో నర్దులగు వారినందరిని పంపుటకు దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి గాన యజమానులు తమ పనివాండ్రో నర్దులగు వారి నందరిని పం పించుటకు పూనుకొనవలెనని కల్లులు మెట్టుగాను నుడిచిరి.

హాలండు

హేగు, ఏప్రిలు 6:—జర్మనులు హాలండునకు నేల బొడ్డు నుపుట వాసివేసిరి. ఈ సంబంధమున దచ్చివారికి బదు లిను నంగీకరించిన యత్తరపులు రప్పచేయబడినవి.

ఆనుప్రద్యు, ఏప్రిలు 8:—హాలండులో గొట్టెని తగ్గిం చుటకులకు నేకమంది కార్మికులు నగరములో ననేక ప్రజలను లందు గొట్టెలకొల్పువారి ఇండ్లయిదబడితలలలు విరుగగొట్టి దోచుకొనసాగిరి. అట్లకరకేకలులు మూకల తలెమి వేరిరి.

వెట్రోగ్రాడు, ఏప్రిల్ 4:—కురుమ్య-స్థానపు ప్రతిని
 కిసంపత్సరముల వరకును తమఖండు గుత్తకు వ్రాసుకొనిన
 నీ జర్మను వ్యాపారులు దొరకనమువాకి దరఖాస్తు నడిపిర
 వను హీగనుండి తెలియవచ్చెను.

వృత్తాంతములు

బర్మాదేశమునకు వెళ్ళుట:—వీరి చెయ్యిపూర్తిగా బాగునైనది తెలియుచున్నది.

మెయిలు స్త్రీయగుట:—ఇంగ్లాండు నుండి శనివారమునాడొక మెయిలు స్త్రీయగుట జరిగినదని వార్తాపత్రమునాడొక మెయిలు స్త్రీయగుట ను జూబాయ్ కి వచ్చినది.

అలహాబాదు జిల్లా-వా: సమైక్య పూర్ణమునది. కట్టుకాయలు పనివారంబింది. అధికారులు వారి బాధలు పనియొనరి వాదనము చేసిరి.

పోస్టాఫీసు కార్యములపైకి వెళ్ళుట:—ప్రస్తుత ప్రభుత్వవత్సరమున విక్రయపరిచిన పోస్టాఫీసులకు రెండవ ఇండియా యుద్ధముగా బ్రతికేను దొరతనము వారికి సమర్పించుట పని ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

కృష్ణసాయ కళాశాల:—కోయంబూరు కళాశాల ప్రెసిడెంటు ఆర్. వసుగారు పిల్లలకు వెళ్ళిరి. ఈ కుమారులు కళాశాలకు వెళ్ళుట నియమించబడిరి. ముక్తానుగారు కోయంబూరు కళాశాలకు వెళ్ళుటగా నియమించబడిరి.

వెళ్ళుటలు:—స్టేనుజిల్లాలో నొక వెళ్ళుట యొక అడవిలో నొక గుంపును తొలగించి 4 గురిని చంపెను. తక్కిన వారు వెళ్ళుటకు వెళ్ళుచున్నారని. పిచ్చుట గ్రామమున వానిని చంపిరి. మరియొక పులి మోత్యము సయ్యముదాడు దారిలో చంపియున్నది.

రాచరైల్వే కేసు:—ఈ కేసులో మేనేజింగు డైరెక్టరు డైగారు ధనము నష్టపరిచినది ఫిర్యావీలవాడను. ఈ నెల 8వ తేదీన అలహాబాదులో ముగిసినది. అతిపూరునుండి వచ్చిన లాంక స్టూరు గారు ముద్దాయి కనుకలముగా సాక్ష్యము నిచ్చిరి.

కిరసనాయిలు దొంగతనము:—స్టాండర్డు ఆయిలకంపెనీవారు మామూలు మ్యానిసిపాలిటీవారికి నూతనబాల్బుల కిరసనాయిలు పంపిరి. రైలుచేతిదొంగలు 15 డబ్బాలు కిరసనాయిలును అపహరించి కాలి డబ్బాలను కలిపి మొత్తము నూతనబాల్బులకు లెక్క చేసిరి. కేసుచేయబడినది.

బండ్లవాండ్రు సమైక్యము:—అలహాబాదులో అధికారులు కల్పించుకొని 60 బండ్ల నితర పట్టణములనుండి తెచ్చిరి. కాట్రానుండి నగరమునకు మోటారు రాధారి బండ్ల దేర్బరచిరి. అదివారమునాడు మరికొన్ని బండ్లు వచ్చును. కొంతకాలము బండ్లు తగ్గినది. కొందరు సమ్మేదానలతో చేరతము. సమ్మే తర్బలలో ముగియవచ్చును.

విడిసీరు మహారాజాగారి యుద్ధవిరాళము:—బ్రిటిషు విడిసీరు దొరతనములకు జరిగిన మొదటిసంధి శతవాత్సవ వర్ధంతి సందర్భమున మహారాజాగారు రిలక్షులు యుద్ధవిరాళమును సార్వభౌమునకు సమర్పించిరి. ఇంకోకలక్ష మహారాజాగారి స్వంత సొమ్ము సార్వభౌములు సగౌరవముగా స్వీకరించిరి.

జిల్లా ప్రమాదము:—తిరువేండ్రములో ఈ నెల 4వ తేదీ అగ్నిరాత్రియందొక జిల్లా ప్రమాదము జరిగెను. ఇరురికి కఠినములైన గాయములు తగిలెను. ఒకడు తక్షణమే మరణించెను. ఒకడు ఆసుపత్రిలో జిక్కి పొందుచున్నాడు. బండిలో గూర్చుండిన నిరువురకును గుఱుమునకును ఒక మోస్తరు గాయములు తగిలినవి. ప్రమాదము జరిగిన తక్షణమే జిల్లా వాడు పలాయితుడయ్యెను. వానికొకట పోలీసువారు భోగట్టాలు చేయుచున్నారు.

తల్లి కొడుకులు నూలిలోపడి చురచించుట:—కోయంబూరు జిల్లానుండి గామనాథపురమున గ్రామజనీల మెట్టుకు దిరిగి నుండిన వరిపాలమందలి నేల బావిలోనినీళ్లను త్రోవకొనుట కొక స్త్రీగడచిన తుకవార ముదయమున బోయెను. ఆ మెరుకైన నేల సంతకర్మములు వయస్సుకలిగిన యామె గుమారుడు గూడ బోయెను. నూలియొద్దను నిలచుండిన యా బావిలో కొలుబాని నూలిలోపడినది. వానిని రక్షించు నిర్దేశముగో నాస్తియును విద్యయును నూలిలోపడినది. వాని విధి విధిగా నిర్దుష్టమును నుద్ధరించుట.

గుమాస్తాలసంఘము:—క్రిందట శనివారమునాడు బొంబాయిలో గుమాస్తాలసంఘ మొకటి నెలకొల్పబడెను. అప్పుడే 628 గురు సభ్యులు చేరిరి. హిందూజాతీయునందలి గుమాస్తాలదలలును ప్రీతిభావించి సమానస్వత్వముల గాపాడుకొనుమిత్త మిసంఘము నెలకొల్పబడెను. సంఘసభ్యులు ఉద్యోగవిరహితులుగ నుండునపుడును, జబ్బురదినపుడును, ఆపద సమయపుడును వారికి సహాయ మొనరించుటకును, వారికి నుంచుకొనుటకును, చుదిమివేతనములు మొదలగువాని నొసగుటకు సహకారములు నెలకొల్పబడుటకు ఈ సంఘ ముద్దేశించబడెను. దేశమందంతట కట్టి యుద్ధములతో పోషింపబడిన కాబులన్నీటి నది త్రవ్వకొనగలను. చుదియు సంఘము గుమాస్తాలసంఘము ప్రకటించి నుద్దేశించబడెను.

అధికారమును మీద చేసికొని ప్రజలను మోసపుచ్చుట:—కలకత్తాలో నొక వంగజాతీయ యువకుడు తాను కావ్యలేఖను ఉద్యోగినియు, తనకు గొప్ప గొప్ప కావ్యలేఖను ఉద్యోగులు చాలరుండితో పరిచయము కలదనియు వారు తన మాటయన్ని ప్రోత్సహించుటకును మీద చేసి ఉద్యోగముల చెప్పించ గలవనియు వాడిదట సభ్యులు, యువకులతో ప్రగల్భములు పలికి వారియొద్ద నుమారు 2100 రూ॥ లను లంచములు తీసికొని ప్రకృతితో పోషియెను. వానికి ద్రవ్యమిచ్చిన ఒక నెలకు తాను మోసపోతిమని వారు గ్రహించి జరిగిన సంతయు పోలీసువారితో రిపోర్టు చేసిరి. వారు నగరమంతయు గాలించి గత బుధవారమున మోసగానిని కట్టుకొనిరి.

హత్యచేసిన రెండుసంవత్సరములకు పట్టుబడుట:—ముగిలమే ఖాన్ అను నొక మహమ్మదీయుడు వైసావీలో నిరువురిని హత్యచేసి పోలీసువారికి పట్టుపడకుండ పారిపోయెను. హత్య జరిగి రెండుసంవత్సరములు గడచినది. ఇంక నన్నెవరు పట్టుకొనెదనను తలంపుతో సతకుగతగురువారమునాడు కలకత్తాలో ప్రేమానుజిత్తో స్వేచ్ఛగ దిరుగుచుండెను. పోలీసువారిలోకడు వానిమీద యానమానపడి వానిని వేరుననకును దీసికొనిపోయెను. అచ్చటివారు వానిని పోల్చి వీడేహంతకుడని పట్టుకొని కేసుచేసిరి.

ఆకాభంగము కలిగిన దొంగతనము:—కలకత్తాలో 50 వ్యులకు కోర్టులో జె. సి. బోసుగారి ఇంటి గుఱుపుకాలలో పేరుచెచ్చి అను నొక మహమ్మదీయుడు దొంగరాత్రి ప్రవేశించి కాలలో నొకమూలను నక్కెను. అగ్రరాత్రయందు అందరును నిద్రించుచున్నపుడు కప్పతాళమున తెరచి గదిలో ప్రవేశించుటకు వాడు యత్నించుచుండగ గేటు కాపలావాడు వానిని పట్టుకొని ఇంటివారిని లేపి వారికి బహిగించెను. వారు వానిని మరుసటిదినమున పోలీసువారి సుధనముచేసిరి.

కుమారునక్కమీద త్రాటిపండు:—నుమారు రెండు మూడు మాసములక్రితము హాల్ మెరుగిలో ముగిసిపోయిన యొక ఓడనుగూర్చి బర్మామైకోర్టులో జేయబడిన దావాలో 97 సంవత్సరములు వయస్సుగల ఆమెరికాదేశస్థుడొకడు ప్రతివాదిగ నుండెను. దావానోటిను అందిన రెండు మూడు దినముల పిచ్చుట ఒకనాడతడు స్నానముల గదిలో కాలు జారిపడి ప్రక్కయొకలను విరుగగొట్టుకొనెను. బాధతోనే అతడు హాల్ మెరుగను రైలులో ప్రయాణముచేసెను. అతడు గాలినిమిత్తము కిక్కిరి యొద్దనే గూర్చుండి లానికివచ్చువారి వెనుక తలుపును మూసివేయుటలో చేతివేళ్లను రెండింటిని తలుపు నందున పడవేసికొని నలుగొట్టుకొనెను. ఇంక నితర అపాయములు లేక అతడు రెండునాడైన వెనుక బోగివీడిన దయ్యెను. దావావిచారణ జరిగినది తేది తెలియదు.

కలవల కట్టంపెట్టిగారి నేతపని విద్యావిరాళములు:—బొంబాయిలో వి. జె. టి. సాతకాలలో నేతపని నేర్పుకొనగోరు మోదన విద్యార్థులలో నిరువురికి నెలకు 40 రూ॥ల వంటకు విద్యావిరాళములు 4 సంవత్సరములవఱకు పొందవచ్చును. ఈ విరాళములను బడయుటకు దంభాస్తుదారులు అధనము మూల్యధయనలు పరిక్షయందు గాని మెట్రిక్యులేషను పరిక్షయందుగాని గృహాధ్యక్ష యుండవలయును. వై రెండు విరాళములలో నొకటి వైశ్యవిద్యార్థులకొకట పీరిజేను బడును. విరాళమును బడయువారు ప్రవేశపరీక్ష నందు కడచేరి పిచ్చుట రాబోవు జాకనెల 24వ తేదీన గాని ఆతేదీలో సలగాని సాతకాలలో జేవలయును. దంభాస్తులంపగోరువారు తమదంభాస్తులను ఈ నెల 20వ తేదీనాడు ఎన్. కుల్యను కట్టుకొని, వి. సి. కార్డు (వైశ్యవిద్యార్థులకే) కట్టుకొని, వారిని పంపించవలెను.

స్త్రీలను ఎదురుబోవుట:—ఇదివఱకు కొన్ని మాసముల క్రిందట కలకత్తాలో యొక మహమ్మదీయుడు 14 సంవత్సరములు వయస్సుకలిగిన తన కుమార్తెతోను, ఆమెకంటే చిన్నవాడగు కుమారుని వెంటబెట్టుకొని శవానీపురమునుండి బాగర్ డర్ నకు రైలులోబోవుచుండెను. వారి బండిలోనే గూర్చుండిన వతియొక మహమ్మదీయునకుడు ఆమెకుమాచి ఘోషించి ద్రోహబుద్ధితో నామెతోడితో దగవులాటకు ప్రారంభించెను. గందర గోళమును విని రైలుచే పోలీసువారు ప్రోగుపడిరి. ద్రోహులకు ఆయుధకును నేర్పుతో బకిషిన బలుకులను వమ్మి పోలీసువా రామెను వానితోగూడ వాని భార్యగా పంపివేసిరి. ఆమెతోడి ముగిలవాడగుటచే నప్పటికూరకుండి బాగర్ డర్ లో దిగి బంధువుల సహాయముతో పోలీసు వారిని కుండగలిపి తన కుమారుని ఎత్తుకు బోయిన మహమ్మదీయుని వైశ్యుచేసెను. పోలీసువారు గతగురువారమున కలకత్తాలో మహమ్మదీయ యువకుని పట్టుకొని కేసుచేసిరి.

స్త్రీవేషము చేసికొని పోలీసు ఆరెస్టును తప్పించుకొన యత్నించుట:—వంగజాతీయ చంద్రపూరు నగరవాస్తవ్యుడగు మహా బలియను నొక యువకుడు దొకదినమున నొక స్త్రీని చెరబట్టి యత్నించెను. కాని యామె వానినుండి తప్పించుకొని పోలీసువారితో రిపోర్టు చేసెను. వారు వాని మీద కేసుచేసిరి. విచారణదినమున మహాబలి కోర్టునకు బోసెదన వానికి వారంటు పంపబడెను. అతడు వారంటుకు గూడ పట్టుపడకుండ తప్పించుకొనుచుండెను. కాని అతడు తన ఇంటిలో నున్నాడని పోలీసువారు భోగట్టా గ్రహించి అటుగూరు కనిపేయులు వానిని పట్టుకొనుటకు బోయిరి. మహాబలి తల్లి మీరెందుకు వచ్చితిమి పోలీసువారిని ప్రశ్నించెను. మహాబలిని వారంటువైని పట్టుకొని పోలీసువేషమునకు దీసుకు వెళ్ళుటకు వచ్చితిమిని వారు బదులు చెప్పిరి. మహాబలి వ్యాపారము మీద గ్రామాంతరము వెళ్ళినాడు. మీరిప్పుడు బొంకు. అని ఆమె పలికెను. కాని వారు బలవంతమున లోన ప్రవేశించిరి. మహాబలి తల్లి పోలీసువారితో మాటాడు కాలములో వాని భార్య వానికి స్త్రీవేషముచేసి మొగమునకు గల నొక దానిని కట్టెను. పోలీసువారు ఇంటి నాలుగు మూలలను వెదకిరి. ఇంటివారు తమలో తాము గుసగుసలాడుట వినిన దశచారు మహాబలి ధర్మ ఆనవాలు బట్టి యతనిని స్త్రీవేషముతో పట్టుకొనెను. కాని యతడు దశచారు కన్న బలవంతుడగుటచే చేతి పట్టుకు విడిపించుకొని పారిపోయెను. వాని వెనుక నేరి గురు పోలీసువారును పరుగెత్తి తుదకు వానిని పట్టుకొన గలిగిరి.

ఒక మహమ్మదీయ వంటలవాడు:—లోగడ రెండు మూడు సంవత్సరములు క్రితము బొంబాయిలో బయలుదేరి డక్కా ఓడలో యుద్ధమునకు బోయిన మోసాసాపాలు ఆరి అను నొక మహమ్మదీయ వంటలవాడు మృతించెదనని 1917 సంవత్సరములో యుద్ధకార్యాలయము వారు కలకత్తాలో నిరసించుచుండినవాని భార్యకు తంతుపిరి. దొరతనమువారామెకు ధర్మముగ భర్త్యమునుగూడ నిచ్చుచుండిరి. కాని అతడు గత సోమవారమున కలకత్తాకు దిరిగివచ్చి తన భార్యకు దొంతమువారిచ్చుచున్న ధర్మవేతనము ఆపివేయబడవలయునని అతడు మోసాసాపాలు గారితో జెప్పుటకు వారియెదుట పడెను. తన వృత్తాంతమును ఈ రీతిగ పలికెను. నేను డక్కా ఓడలో బొంబాయి నుండి యుద్ధమునకు బోతిని. ఇంగ్లీషువారు నేనుండి ఓడ ముంచివేయబడినది. ఓడలోనుండి నేనొక పడవలో ప్రవేశించితిని. కాని పడవగారుగు రాత్రిసందున నేను నీటిలోపడితిని. ఈయకొని దరిచేరుటకాలో చించితిని గాని నాకు సాధ్యము కాలేదు. కొన్ని నిమిషములలో నాకు తెలివితప్పెను. నాకు తిరిగి తెలివినప్పుడు నేను మోసాసాపాలు ఆసుపత్రిలో నుండినది తెలుసుకొనితిని. ఈలోపల ఏమి జరిగినది నాకు తెలియదు. నాకు చాలాధనము పుట్టికది. దొంగచే ఆహారమేమియు తిన బుద్ధి యైనను కొంతకాలము నీలకు పొడమిది కాదు. పిచ్చుట నేను వెళ్ళిన నగరమునకు పంపబడితిని. అచ్చట నుండి తిరిగి ఒక రేవునకు పంపబడితిని. అచ్చటి వారు నన్నుక ఆంధ్రగామిలో నెక్కించిరి. పిచ్చుట రికోలలో రహస్యచేతు ఓడ యొకటి కానవచ్చినది. దానిలో నేనెక్కిపడితిని. తరువాత పోలీసు దిగివచ్చినది. దానిలో నేనెక్కిపడితిని. తరువాత పోలీసువారు కలకత్తాకు వెళ్ళితిని.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

German Offensive Checked. Brilliant Allied Counter- Attacks.

Allies Gain Ground.

Western Front

Big Enemy Thrust Foreshadowed. German Positions Unsited for Artillery.

LONDON, April 8.

Reuter's correspondent at the British Headquarters wiring this evening says:—Local fighting has continued in various places along the British battlefront and there are sundry signs that the enemy is about to thrust again on a big scale. By the recent fighting north of the Somme, the enemy endeavoured to improve his position, possibly, to secure a better jumping-off place. Between Mesnil and Bucquoy, the German positions are very unfavourable to artillery movement. Therefore, should a big push develop in this region, and only by such could a great concentric attack on Amiens be carried out, the infantry would soon outpace gun supports, if the enemy achieved further success. So far, however, attempts have been almost entirely repulsed, invariably with very heavy losses.

Brilliant British Counter-Attack.

The attack on the 5th was carried out by four divisions in waves having only a limited objective, since the enemy heavily gas-shelled Auchonvillers before attacking, and as the stuff hangs about for days, it is unlikely that he would have employed it if he had hoped to occupy the place last night. After twice laying a considerable barrage to a considerable depth, the Germans attempted to advance north of Auchonvillers, but were smothered by artillery and unable to advance. The counter-attack against Aveluy Wood yesterday was a brilliant affair, practically re-establishing our position along the old line, and 120 prisoners were taken, with dozen machineguns. Casualties among German officers have been exceptionally heavy during the past fortnight, apparently because they have been moving about more freely than heretofore among the men. Also there has been such a toll of non-coms that a general combout of the older classes is in progress to replace them.

Splendid French Defence.

Enemy Held and Repulsed.

Reuter's correspondent at the French headquarters telegraphing on the 6th, says:—In the second battle beginning on Thursday, we have held the enemy and repulsed him at most places with heavy losses, with troops which entered the battle on the 25th March. The closing days of March were among the most critical of the war. The Germans had been stopped on the Oise and the Somme, but confronting them between Montdidier and Moreuil was a mere cordon barring the way to Amiens. Troops were railed from a sector, hundreds of miles distant, as fast as possible and engaged the enemy as soon as they were detained. A General carrying a carbine, with his staff, had arrived and were scouting on the battle field with only a few cavalry patrols between them and the Boches. A Staff-Major was actually killed in engaging the German mounted troops.

Defence Against Very Heavy Odds.

The first reinforcements arrived on 25th March but the main body only several days later and meanwhile the enemy was preparing for a grand attack. The moment was most critical. For on the 27th March nine miles of the line was screened only by cavalry patrols and a few guns. The line was re-established on the 28th March, but was held by only three French divisions. These had, for four successive days, to meet the shock of thirty enemy divisions. It is a sober fact that for those four days a General, with three divisions, held up ten times their number. There has not been a finer military feat during the war. During the whole battle, relief was impossible and yet fresh German divisions were thrown in daily. The enemy is fully exploiting his superiority of numbers by attacking in crushing strength also always with fresh troops. As soon as an enemy division gain its objective, it is withdrawn and its place taken by another. The retiring division is reinforced and rests a few days and is then again sent into battle. Hence within the week, the first Guards division has been engaged in two different sectors.

Desperate Fight in a Chateau.

We still hold essentially the line held on the 28th March. The enemy hold Moreuil and a number of villages on the west bank of the Avre, but they are dominated by the heights which we retain. We hold Grivesnes and the Chateau, in spite of determined attacks on March 28th, 29th and 31st and fight for them is typical of what is occurring daily. The village was held by five hundred French infantry commanded by a Colonel, who blocked the windows of the Chateau with mattresses and took up rifle to help the defenders. They repulsed three regiments of the first Prussian Guards division accounted the best in the German army. The enemy came on in waves, pushed and fed by thick columns of infantry. The French fought them from tree to tree of the park, back to the walls of the Chateau upon which the Colonel ordered a counter-attack. Pollus crying, "Vive la France" charged and, after a hideous melee among the trees, drove the Germans from the

park. Fighting against similar odds occurred during those four days along the whole Avre front. The enemy halted on the 31st March for a breather, but the attacks were renewed on 4th April with fifteen divisions, including the Guards and the Brandenburgers. The onslaught was repulsed with slight loss of ground, little more than the villages of Mailly, Rainerval, and Sauvilly. To-day the enemy has been quiescent, excepting artillery activity, but the lull is expected to be of short duration.

The Decisive Battle of the War.

Significant Features.

It is noteworthy that the opening of the second phase of the German offensive differed markedly from the opening of the first. It was a swaying struggle testifying to the increased firmness of the Allied line, but the intensity of the struggle is expected to increase, as it is now clear that Germany regards this as the decisive battle of the war. The renewal of the German attack by the shortest road to Amiens indicates the enemy's intention to capture the city from which they are now only eight miles distant at one point. But the enemy's losses yesterday equalled those of a fortnight ago, and with reserves thrown in the Amiens furnace he is not likely to develop an attack elsewhere. The crucial question confronting General Foch is when and where to employ the reserves with which the Allies are better provided. Correspondents describe the German infantry as lying exposed on the old Somme battlefield practically without shelter. Enemy transport has been seriously hampered by rain.

N. Zealanders' Furious Bombing.

Terrible Slaughter of Huns.

Three attacks against the New Zealanders proved horribly costly to the enemy. On each occasion the New Zealanders continued firing Lewisguns, until the rapidly thinning waves were sufficiently close, when the New Zealanders bombed them furiously with hand grenades. It is easy to believe the assurance that the Boches disliked this form of resistance. Their dead are lying like corn swathes at harvest time before the New Zealanders positions.

Enemy Bombardment Dies Down.

Superiority of British Air Service.

The Germans are bringing immense numbers of guns of every calibre into the struggle but we are combating them pretty adequately. Thus last evening, a heavy bombardment broke out east of Villers-Bretonneux with reason to believe that it was preliminary to an infantry attack. We retaliated with such intensity that the enemy bombardment died down, nothing transpiring. A captured airman attributes our greater aerial activity to greater numbers and the superior quality of the British machines, consequently the Germans cannot afford to risk flying over our territory to any great extent. The enemy is employing machineguns operated by trained teams in very large numbers and is also losing them in very large numbers.

Enemy Attacks Repulsed.

PARIS.—A despatch from the American front says, that the enemy, on Friday evening, attempted to raid the American trenches. The attack was easily repulsed, the second was allowed to approach close to our wire and then fire was opened by the Americans whose infantry immediately leapt from the trenches and drove back the assailants. The first German trench was cleared and the enemy was compelled to retire to support the trenches. The American artillery replied with great violence to the enemy artillery, silencing two German batteries.

The Favourable Position of the Allies.

Enemy Failure.

NEW YORK.—War Department's Weekly Review says that the general strategic and tactical position of the Allies is becoming more favourable. The enemy, at the opening of the third offensive, is still far short of attaining his principal objectives. It is now evident that the German High Command contemplated overwhelming the British at the outset and driving a wedge between the British and the French forces. The enemy fully expected to achieve the decision in the course of one great battle the success of the plan depended on his ability to break the British front and advance so rapidly, that the British and the French Reserves were unable to arrive in time to close up the breach and restore order of battle. The evidence of the prisoners confirms that the enemy hoped to gain the line of the Somme by the evening of the first day. As a matter of fact, he took ten days to cover the ground which he expected to overrun in forty-eight hours. The stubbornness of the British resistance and the severe enemy casualties have compelled the Germans to draw more heavily on reserves than anticipated. The Germans are now throwing fresh forces into the battle in the effort to secure some limited objectives. Allied military machine, under the leadership Foch, is working with precise smoothness, insuring the greatest economy in the use of all forces. Morale of the allied troops remains high, German offensive has not spent itself and owing to the enemy's determination to gain some sort of success at any cost, the situation will continue uncertain for some time. However the strategic and tactical position of the Allies is becoming more favourable. Reports continue to indicate that the enemy contemplates offensive in the Italian theatre, possibly along the broad front including the entire northern sector from the Upper Piave to the Lake Garda.

Review of Operations.

Slow and Costly German Progress.

Reuter's correspondent at British Headquarters reviewing the operation says, German progress has been very slow and has been purchased at such a terrible cost of life as only the German High Command would sanction as the price of small tactical gains. German infantry has been squandered at a rate which cannot be long sustained. If the German losses continue on the same scale as hitherto, there will be precious little of the German army left if it reaches Amiens. It can be said that the Germans on Saturday were further than ever from the accomplishment of their real strategic purpose. A perfectly cohesive frontal battle order still faces the Germans from the sea to the Swiss frontier. This front is being steadily stiffened and the Germans are therefore feverishly fighting against time to get in a blow as soon as possible. Germans claims to prisoners and guns are so preposterous that they are not worth contradicting.

tion. Accounts from all sectors continually speak of the wholesale slaughter of the Germans. Thus around Hebuterne yesterday, the Germans, were seen thrice mustering for an attack but each time melted away under machine-gun and artillery fire.

Message to King George.

The Press Bureau states that President Wilson's reply to the King expresses warm gratification at his generous message, and gives an assurance that it is of the greatest satisfaction to the people of United States to find themselves side by side in the final war for free self-government with such steadfast indomitable associates. President Wilson adds, "We shall continue to do our utmost to put the whole force of the United States into the great struggle."

British Press Comments.

Newspapers in London publish articles celebrating the anniversary of the American entry into the war. They declare that the Allies know to apprehension of failure backed by the tremendous American reservoir of strength.

Important Enemy Losses.

Last night's French communique says: Our artillery stopped attempted enemy attacks in the region of Hangard-en-Santerre. We caught concentrations of troops at various points on the front, north of Montdidier. A strong German attack on the right of the Meuse, north-east of Hill 344, was repulsed after hard fighting. The enemy's losses were important and we took twenty prisoners. Seven aeroplanes and two balloons were brought down. Five tons of bombs were dropped on cantonments in the Roye region.

British Aerial Activity.

Twenty-Six Enemy Machines Felled.

Last night's British communique regarding aviation says:—Our aeroplanes watching enemy movements reported a hostile concentration southward of the Somme. So large formations immediately went out in the rain and dropped over five hundred bombs and fired fifty thousand rounds into the assembled infantry. We brought down fifteen machines and drove down eleven. Sixteen of ours have not yet been located. Many of them have doubtless been forced to land behind our lines, owing to the difficulty of finding their aerodromes in the heavy rain. Canadian airmen have done most valuable work in the present battle.

The British Advance their Line.

Increased Artillery Activity.

(12-30 P. M.) British communique says:—We advanced our line slightly during night, on south bank of the Somme, eastward of Vireux-sous-Corbie and took a few prisoners. Northward of the Somme, near Neuville Vitasse, there was increased hostile artillery fire during night, on the whole battlefront and heavy hostile gas-shelling between Lens and Labasse, also eastward of Armentieres.

Violent Artillery Actions.

(4-0 P. M.) French Communique says:—Night was marked by violent artillery actions notably on left bank of Oise.

German Activity before Verdun.

Semi-official statement says:—Hitherto there has been no reason to regard German attack on hill 344 yesterday, as indicating a forthcoming offensive in this sector. Chauny-Barisis affair does not seem to point to any new departure of a general nature. Great mass of German reserves are still moving towards Amiens, which is still the goal of the German High Command, though the latter has for a moment been forced to interrupt forward movement owing to the exhaustion of heavy losses of his troops.

Municipality of Reims.

Gone to Paris.

LONDON, April 8. LAHORE, April 8. The Municipality of Reims has gone to Paris and the population has evacuated.—(C. & M. G. Cable).

Bursting of a Long-range Gun.

Official Confirmation.

PARIS.—Official Statement says:—That the bursting of one of the long-range guns is confirmed from a sure source. It occurred on the 25th March and a Lieutenant and nine men were killed. Long-range bombardment was continued yesterday but there were no victims.

Great Britain

Mr. Lloyd-George's Message

To H. E. the Viceroy.

LONDON, April 8. Press Bureau states that Mr. Lloyd-George "has sent the following message to H. E. the Viceroy:—"At this time, when the intention of the Germany's Ruler to establish tyranny not only throughout Europe, but Asia has become transparently clear, I ask the Government and People of India to redouble efforts. Thanks to the heroism of the British Armies, and their Allies, the enemy's attempt west is being checked. But to prevent the menace spreading eastward, every lover of freedom and law must play his part. I have no doubt that India will add to laurels which it has already won and will equip itself on an even greater scale than now, as bulwark which will save Asia from the tide of oppression and disorder, which it is the enemy's object to achieve."

Viceroy's Reply.

H. E. the Viceroy has replied:—"All-India has been stirred to the depths by the noble sacrifices of British people in the cause of the world's freedom, and stern unalterable resolution which these sacrifices evince. India is anxious, yet confident. It fully realises great issues at stake and your trumpet call at this crisis will not fall on deaf ears. I feel confident that it will awake the Princes and the Peoples' leaders to a keener sense of the grave danger which, stemmed in Europe, now threatens to move eastwards. I look to them for the fullest effort and the fullest sacrifices to safeguard the soil of their Motherland, against all attempts of a cruel and unscrupulous enemy and to secure the final triumph of the ideals of justice and honour for which the British Empire stands."

France

Bolo's Appeal Rejected.

LONDON, April 8.
PARIS:—Poincaré has rejected Bolo's final appeal.

Russia

The Situation in Siberia.

Allied Troops Land.

Russian Resistance Offered.

LONDON, April 8.
MOSCOW:—It is semi-officially stated, with reference to Japanese landing at Vladivostok, that the Council of Peoples' Commissaries undertakes political demarches and simultaneously orders all Soviets in Siberia to resist the enemy incursion into the Russian territory.

Japan Accused.

PETROGRAD:—Council of Commissaries in a manifesto accuses Japan of striving to crush the Republic and seize Siberia and declares that Japan is a deadly enemy to the Republic. It says that the council has demanded an explanation and warns the allies that their repulse will greatly influence Council's Foreign policy.

British Troops Land.

MOSCOW:—It is semi-officially stated that the British troops landed at Vladivostok after the Japanese.

Brestlitovsk Treaty.

Russian Protest to Germany.

PETROGRAD:—Tchichérin, Commissary of Foreign Affairs, has sent a wireless message to Berlin, protesting against German violation of article 6 of the treaty of Brestlitovsk guaranteeing the security of the Russian fleet and naval stores in Finnish Waters where the Germans have taken a great booty.

Russo-Chinese Agreement.

Misunderstandings Settled.

LONDON, April 8.
PETROGRAD:—Russo-Chinese Agreement has been reached settling all misunderstanding. The Russian Government has energetically protested against the entry of the German and Ukrainian troops into the province of Kursk, which is essentially Russian.

German Aeroplanes Over Finland.

LONDON, April 8.
PETROGRAD:—German aeroplanes are flying over Helsinki. Russian warships have left Helsinki for Cronstadt.

The Council of Commissaries has decided that the German landing at Hangoe concerns Finland and the Council cannot interfere.

Turkey

Operations in Caucasus.

Turks Occupy Ardahan.

LONDON, April 8.
The Turkish Communiqué dated, April 6th says that after a violent fighting, we occupied the region of Erdichach on the north shore of Lake Van. In the Caucasus, we stormed strong points, west of Sarikamich and occupied Ardahan. We captured thirty-four mortars and a quantity of munitions. We crossed the ancient frontier on the shore of the Black Sea in the direction of Batoum.

Holland

Bread Shortage in Holland.

LONDON, April 8.
AMSTERDAM:—Owing to the reduction of the bread ration in Holland, a number of working women raided bakers' shops in various parts of the city. Mounted Police dispersed the crowds.

America

The Third Liberty Loan.

Striking Success in Subscriptions.

LONDON, April 8.
NEW YORK:—The first day's subscription to the Third Liberty Loan of three billion dollars in New York and throughout the country, exceeded the subscriptions of the first day's of the two former loans. Over a hundred millions were subscribed in New York. Subscriptions include, the Bankers Trust Company twenty-five millions, the National Park Bank twenty, and the Corn Exchange Bank sixteen.

Central Powers

British Aviators Active.

Destroy Barracks and Drop Bombs.

LAHORE, April 8.
LONDON, April 7th. - The Hague correspondent of the "Times" says:—Information has reached Holland, that British aviators, on the 12th March, partially destroyed the barracks at Coblenz. Bombs were dropped on a company of soldiers and some were killed.—(C. & M. G. Cable.)

Stoppage of German Coal Supply.

Holland's Reply.

LONDON, April 8.
HAGUE:—German coal supply to Holland has been stopped and the granting of Dutch credits connected herewith has been resounded.

Russian Ambassadors.

LONDON, April 8.
Joffe has been appointed ambassador in Berlin and Kamenev in Vienna.

German Cas Newspaper's Precautions.

LONDON, April 8.
ZURICH:—German newspapers publish notices, threatening severe penalties against persons spreading alarmist rumours regarding German casualties.
"Mainzjv Volkszeitung" states that the letter service for the fighting trooper has been suspended indefinitely.

Turkestan Cotton.

German Merchants' Petition.

LONDON, April 8.
PETROGRAD:—It is reported from Copenhagen that German exporters have petitioned the Government to arrange a German monopoly of Turkestan cotton for forty-eight years.

Africa

Botha's Eloquent Appeal.

LONDON, April 8.
CAPE TOWN:—General Botha has issued an eloquent appeal to the South Africans to respond to Mr. Lloyd George's appeal to South Africa, to bring her brigade to strength without delay. He says:—"I feel that while chivalry lives and honor remains as long as duty has not become a byword, and as long as common destiny unites us in Empire, such a call for help must, and will be answered by manhood of South Africa". Col. Mentz, Minister of Defence, urgently appeals to every fit South African, to join his comrades in arms in France. He announces that Govt. has decided to release for active service, fit officers and men who can be spared from all South African Military Units, including permanent force. Govt. therefore hopes that employers will make every sacrifice to allow as many employees as possible to enlist for active service.

Australia

Convening a Conference.

To Consider Imperial Government's Appeal.

LONDON, April 8.
MELBOURNE:—The Governor-General is convening a Conference for the 12th instant, including Representatives of Labour, to consider Imperial Government's appeal for additional reinforcements, and to endeavour to formulate a common policy in which all may co-operate in supreme effort, to provide adequate reinforcements for Australian forces.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS)

(BY WIRE.)

Simla

Arrival of Mail Steamers.

SIMLA, April 6.
One mail steamer from Home arrived in Bombay on Saturday and a second on Sunday. The mails they brought, are on their way up-country and will be delivered simultaneously.

Proceeds of Post Office Cash Certificates.

To Go to Second Indian War Loan.

SIMLA, April 7.
The proceeds of all Indian Post Office five year cash certificates sold during the current official year will form part of the Second Indian War Loan and will be paid to His Majesty's Government for the prosecution of the war and the Government of India have now authorised the continuance of the procedure adopted last year by which Government officers can arrange through the heads of their offices for purchase of such certificates by deductions from their pay.

Calcutta

Indian National Education.

Prof. Ramamurti's Message.

CALCUTTA, April 8.
Prof. Ramamurti sends the following message to the National Education Committee:—
"It fills my heart with joy to see the movement of National Education progressing so fast. What has been impossible for the Bureaucracy during the last 150 years of British Rule, has become practicable to the gallant band of Madras Patriots in the short period of a few months. As no movement of National Education can succeed without reviving the grand system of our ancient Indian. Physical culture, I take this opportunity to emphasize what I told you last year, that if India is to-day groaning under powerful materialism to the detriment of her time honored spiritualism, it is because we are a set of weak emaciated human forms. India was ever and is still a fountain of wisdom and learning with a mighty spiritual force dominating her thought and action. How can a pious Indian of to-day attain Pure Brahman and glorify his Motherland if he is weak in body and necessarily in mind? Remember, that in ancient India practice of Physical Culture was Nityakarma and that the dictum 'Vanijam Vasate Lakshmi' was accepted on all sides. Remember, that the heroic blood of Bhima, Kripa Aswathama etc., flows through your veins. Remember that Buddha the Greatest Indian that ever lived was adored in Japan, the same Japan wherefrom we are now learning the common things of life. Valiant Sons of Bharatavarsha prove yourselves true to the traditions of the Glorious Past and try to make the future still more glorious. Let there be no beggar in this 'Punjabhumi'. Let there be no weakling. Let me repeat to you my firm conviction that India, the very creek, from which the

Ganges of Spiritual Knowledge flowed for centuries is now dry and it lies in you to bring her back to her former glory and splendour by strengthening yourself physically, mentally and morally".

Burma

Escape from Prison.

Further Details.

RANGOON, April 8.
Details of Kyauktat affair show that the forty prisoners who escaped, wounded two sepoy, took 21 Martini rifles, 4 Martini carbines, 396 rounds of ball ammunition, a hundred rounds of buckshot and Rs. 25,900 from the Treasury. Surrounding police suspects took immediate steps and the Deputy Commissioner and Major Williams of Military Police, Rangoon and a strong police force left by launch for the scene. The escaped prisoners made for the jungle at Twane after committing dacoity at the village mentioned on Saturday. The escape occurred on Friday at 5 P.M. Kyauktat jail is a shaped building surrounded by a wall and having a side facing military police barracks occupied by 25 sepoy. In one wing is the armoury and Jail Treasury, while in the centre were the cages containing the prisoners who under the leading of two notorious dacoits plotted to escape. It appears one of these had been taken out of the cage to water plant in the jail square and when the men were being put back in the cell, one of the men threw his arms round a Lance Naik's body and the prisoners inside made a rush to escape. In the fight which ensued the lance Naik was bayoneted in the neck and another sentry also was bayoneted. They released all the prisoners, 48 in number and broke into the armoury and treasury seizing Rs. 15,000 in cash and Rs. 10,000 in notes, destroying all exhibits in the treasury and indulging in powder play outside to terrorise the inhabitants. The military police and the villagers were powerless as the escaped prisoners had secured all arms. The village was in panic and when I. F. Company launch arrived later, the panic-stricken villagers endeavoured to board it. Eight prisoners refused to leave the goal and two men returned and gave themselves up. In tracking operations, the Military Police encountered nine men who had deserted their party after dacoity of the village of Yebwe. There were other surrenders later of fourteen in all and there are now 26 prisoners at large in the jungles of Delta, but they are being rounded up.
It is understood that as the result of vigorous police measures the number still at large in the Kyauktat gaol rising is now reduced to twenty six. They are more or less surrounded in the forest tract in Twane area not far from Rangoon. So far only two guns have been recovered. The remainder are with those at bay. It is suspected that the men who are short of food will bury the arms and ammunition with the treasure and make their way singly out of the Jungle to Rangoon.

Sir Reginald Craddock Recovered.

RANGOON, April 8.
The Private Secretary to His Honour, Sir Reginald Craddock informs Associated Press that His Honour's arm is now completely recovered.

Ravages by Tigers.

RANGOON, April 8.
A man-eating tiger near Hlegu dt. killed four persons. The party were attacked in the forest and some escaped by climbing trees while the Villagers later, attacked and injured it. Another Man-Eater, which is raiding Moumein Siam Dak route is also causing trouble having attacked a Mail Runner some days ago.

Gift of Three Lakhs.

RANGOON, April 8.
On the centenary of the conclusion of the first treaty between the British Government and Bikaner State, H. H. the Maharaja of Bikaner has generously offered H. H. the King-Emperor, three lakhs including one lakh from his privy purse for any purpose as war-charity. The gift has been graciously accepted by His Imperial Majesty.

Bombay

THE HOME RULE DEPUTATION.

Cancellation of the Passports.

Bombay Citizens' Protest.

BOMBAY, April 8.
At a largely attended public meeting of the citizens of Bombay, held this evening under the auspices of the Home Rule League with the Hon'ble Mr. Jinnah in the chair, lengthy resolutions were passed respectfully protesting against the action taken by the British Government cancelling the passports granted by the Government of India to Mr. Tilak and his fellow delegates, expressing appreciation of the wise, considerate and statesmanlike action of the Viceroy in mitigating the severity of the order and authorizing the president of the meeting to forward copies of resolutions to the Viceroy, Prime Minister and the Secretary of State.

Permitted to Proceed to England.

COLOMBO, April 8.
A telegram has been received to-day permitting the Indian deputation to proceed to England via the Cape.

Buyings on a Large Scale.

Prices Pushed Up.

BOMBAY, April 8.
In the past few days, there has been a rapid rise in the price of wheat in Bombay Market due, it is stated, to large buying by a Marwari Firm. On Friday last, the price of wheat stood at Rs. 6 and fifteen annas per cwt; on Saturday night at Rs. 7/3. Yesterday a further attempt at large buying operations was made under the same auspices at much higher rates, but this resulted in a deadlock, business being refused by brokers.

Buying on a large scale by the same operator has also been done in bullion market, where the price of a sovereign was forced up from Rs. 16 on Saturday to Rs. 16-12 yesterday. Business in bullion market was also closed.

Tickets available from Friday, 29th March, 1918.

